ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4599 — 3/16 ԱՊՐԻԼ 1901 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 27 ՁԻԼՀԻՃՃԷ 1318 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4599

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Գալաթիա, Նորատունկեան Խան

Հայ առաջնորդ ազգ բաշխ
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱՆԳ

20 ՓԱՐԱՆԳ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան եւ դուռանները համար	140	Ղրշ
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Տարի երկիրներու համար	40	Ղրշ.
» » » » վեցամսեայ	20	»
Գրամի փոխարէն փոքրագոյն փոյլ կ'ընդունուի,		115
դուրսի փոյլը 100 գրուշի հաշուով:		

Ցեղակոչ գրաստարի ծախքը բաժանորդաց կը վճարուի:

Տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

«ԳՐԱԿԱՆ ՍՐԻԿԱՑ»

Վենետիկի Պատ. միաբանութեան հնօրեայ ամսաթերթը՝ իր ապրիլի թիւին մէջ գրական սրիկայ մակդիրով կը մկրտէր վերջերս Լոմբրի մէջ մեռած Ստեփան Ոսկանը, որուն վրայ գրուած այնքան գրութիւններէն և ոչ մէկուն մէջ այդ տխուղոսը արդարացնող ապացոյցի մը յիշատակութիւնը կայ:

Լսած էինք թէ վանական վարդապետներ միամիտ կ'ըլլան, բայց երբեք լսած չէինք որ վանական վարդապետներ անքաղաքավար կ'ըլլան, և այս մակդիրը զոր նոյն հանդէսը իր էջերուն վրայ կը կրէր եթէ չէ՝ ուրիշ բան, յատկանիշ է անքաղաքավարութեան մը՝ որ եթէ քիչ մըն ալ շեշտուէր—ներեցէք որ հրապարակաւ ըսենք—իսպառութեան պիտի մատներ:

Հակառակ այն յարգանքին զոր կը տածենք հանդէպ Վենետիկի միաբանութեան, չենք կրնար անտարբեր աչքով դիտել իր անհանդէս և անքաղաքավար ընթացքը որուն ծանրութիւնը իրենք ալ ինքնին կրնան վճռել: Բայց այդ անպատշաճ տողերուն մէջ վանական միամիտ վրէժխնդրութեան մը արտացոլացումը կայ դարձեալ որ կ'երևայ թէ աշխարհիկ կենցաղագիտութեան մը պայմաններուն հետ կարելի եղած չէ հաշտեցնել: Բայց ով կայ վերապատուելի, արդօրէն գրած առեղծիդ դպցիրք թէ կը հայոյէիք: Ու զէթ հայոյանքը ձեր եկեղեցականի դիրքին և ասպիճանին ներելի չըլլալուն վրայ չանդրադարձաք: Հին վրէժ մը լուծելու համար կ'արժէր որ ազարտէրք ձեր դիրքը ու մուր բերէք ձեր թերթին ճակտին քանի որ ձեր յայտարարութիւնը աւելի քան երբեք ուղղամիտ ու ուղիղ չէ:

Ինչո՞ւ համար Ստեփան Ոսկանը զուտկան սրիկայ.—անոր համար որ Վենետիկի միաբանութեան շատերէ քննադատուած Մուրատ Ռափայէլեան կատակին դրծադրութիւնը խնդալ առարկայ ըրած է, և կամ օտար ոտանգրութեանց դէմ մեր կրօնական դաւանանքին ներքոյը և խղճի համոզումին անսալու յորդոր կարդացէր է: Ա՞յս է բոլոր յանցանքը: Եթէ ասոնք են որ զինքը ձեր այդ տխուղոսներուն արժանացուցին, եթէ ասոնք էին որ ձեր ատելութիւնը իր վրայ հրաւիրեցին, մի՛ բարկանաք, Հայր Վերապատուելի, երբ դիտեալ տանք որ անուշ անանկ ճշմարտութիւններ են եղեր զոր ժամանակին դուք չկրնալով հերքել, նոյն իսկ այսօր վրէժխնդրական շմորամի մը մէջ վերստին կը հաստատէք և ինքզինքդ—մեզ համար—արդահատելի վիճակի մը կ'ենթարկէք:

Այսօր, այսքան դարէ յետոյ դուռ չէք մուցեր հեղուածը՝ որ տուեր է ձեզի Ոսկան և քիչ մը դառնկի վրէժխնդրութեամբ մը այսօր զինքը հարուածել կ'ուզէք՝ երբ այլ եւս կեանքի չէ գէթ ինքն ալ իր կողմէն երկու խօսք ընելու համար: Կեռ և հատու են եղեր իր քննադատութիւնները, բայց նաեւ ճշմարիտ ալ ձեր այդ ցաւը՝ որ տարիներ յետոյ իր գերեզմանէն ալ անդին իր յարգուրդը չէ գտած՝ այդպէս ըլլալը կը հաստատէ:

Ստեփան Ոսկան առանց որ և է նրկատումի և շահախնդրութեան հայ գրականութեան 10 տարիէն աւելի ծառայած է, ծառայութիւն մը որ չէր կրնար փոխարինուիլ հայոյութեամբ մը՝ երբ այլեւս իր վերջին շունչը աւանդած է:

Աւելի լաւ էր որ բնաւ անունը ձեր թերթին մէջ չգրէիք քան թէ հին հաշիւ մը մաքրելու տենդէն բռնուած ձեր որդի մրոտութիւնը և կենցաղագիտութիւնը տարակոյս տակ ձգէիք, երեւան բերելով որդի մը որ իր մէջ ոչ ճշմարտութիւն կը պարունակէ, ոչ քրիստոնէական ներողամտութիւն և ոչ ալ խաղաղասիրութիւն: Եւ ասկա վայելուչ չէ վարդապետական տարազին՝ ունենայ ան եկեղեցւոյ ըմբէն ուսուցչութեան հանդամանք, ունենայ ան դպրոցական ամպիոնէն դասախօսողի աստիճան:

Եւ կարծես տգեղութիւնը կատարեալ ըլլալու համար՝ հանդէսին նոյն թիւին մէջ անցեալի մէջ փառք մը կազմող գրիչ մը յօդուածի մը մէջ (էջ 150-155) կը պաշտպանէք անանկ տեսութիւններ՝ որոնք շատոնց արդէն դատապարտած են արժէք ունենալէ և որոնք կրօնական նոր վիճեր արծարծելու միայն կրնան ծառայել, միանգամայն տարակոյսի տակ ձգելով այն համբաւեալ բանաւորական հիմունքները՝ որ Մխիթարեանց քով գտնուած ըլլալ կը կարծուի:

Մենք աւելի պիտի սիրենք հանդէսը և դայն խմբագրողները, եթէ անոնք ողջմտութիւնը ունենան այլ ևս ընդունելու թէ կրօնական համոզումներու վրայ վիճաբանիլ տեսակ մը անքաղաքավարութիւն է, և արդէն ալ շատոնց նորաձեւութիւն ըլլալէ դադրած է. ինչպէս նաեւ ընդունելու թէ հին հաշիւներ մաքրելու տեղ մը չէ մամուլը, մանաւորապէս ուսումնական ծրագիր ունեցող հանդէսները որոնց համար ապահովաբար ուրիշ շատ մը օգտակար նիւթեր չեն պակսիր:

Գ.

ԵՐԶ ԿԱՅԻ՝ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

ԵՐԶՆԿԱ 6 Մարս 1901

Արեւելքի 1901 փետրուար 20ին և 4564 թուոյն առաջին երեսի «Խարբերդ ու Երզնկա կրթական տեսակէտով» խորագրով և Երզնկացին ստորագրութեամբ Խարբերդէն գրուած յօդուածը կարդացինք: Այդ յօդուածով՝ ի՞նչպէս կը յիշեն ընթերցողները՝ այժմ Խարբերդ գտնուող Երիզային Խարբերդի ու Երզնկայի կրթական գործը իրարու հետ բաղդատել ուզելով նախ ընդհանրապէս իր հայրենակիցները և յետոյ մասնաւորապէս Երզնկայի հայ ջոջերը (իր բառով) ուսուցիչներ ու տեսուչ մը և Առաջնորդ մեզ ան հասկնալի կոչ մը պատճառներով շատ մը զոյգարութեանց նշաւակ բռնը է:

Յօդուածագիրը Մէկիրէի Ազգ. վարժարանին մէկ հանդէսին և նոյն հանդէսին մէջ ներկայացուած երկու տարամասութեանց իր վրայ Թոդած տպաւորութիւնէն արբեալ՝ նոյն վարժարանին ու ամբողջ Խարբերդցիին ներքոյը կարդալէ յետոյ, Երզնկայի նկատմամբ կը սկսի նախ սա խօսքերով. «Ես իրրեւ Երզնկացի, հաւատացէք սրտի տեսակ մը սեղմումով տեսայ այն հանդէսին մինչեւ վերջին ժամը՝ երբ անդին իմ քաղաքիս մէջ վարժարանները իրենց դռները կը փակէին խեղճ տղոց երեսին, քանի որ սեղուոյն հայ ջոջերը մատով փղոցը կը ցուցնէին անոնց»: Եբշնկա, որքան դիւանք, բնաւ խեղճ տղոց մատով փղոցը ցուցնող (այսինքն քու երթուկդու վայրդ փղոցն է, բսող) ջոջ չունի. բայց ունի այնպիսի գիրքի տէր ու ձեռնհաս անձնաւորութիւններ՝ որոնց փափաքն ու ջանքը եղած է որ է՛ն կարօտներու զաւակները իրենցինին հետ քով քովի նրստնելով հաւասար ուսումն ու դաստիարակութիւն ընդունին և առ այդ չեն խնայեր նաեւ անոնց բարոյական ու նիւթական օժանդակութիւններն:

Յօդուածագիրը յետոյ կ'ըսէ որ՝ մեր գնկա համեմատապէս շատ աւելի խոշոր դրամագլուխ ու նիւթական լայն միջոցներ ունի իր ձեռքին տակ ու յատկացուցած ալ է զանոնք իր վարժարաններուն համար, ու սակայն այդ վարժարանները երբեք պահանջուածը չեն արդիւնաւորած ու Խ-բերդի չափ բեղմնաւոր բան դուրս բերած. պատճառ. որովհետեւ դարձեալ իր կարծեօք, գալ. ամենեսդ Խարբերդցիին հանդէպ՝ Երզնկացին դէշ վատնող մըն է և թէ՝ միւդիւռ Խարբերդի մէջ ակ մասի վրայ համբուող ուսուցչական խումբ մըն է որ կրթական գործը կը վարէ ու վառ կը պահէ, Երզնկայի մէջ նոյն այդ կարգ մը ուսուցիչներն են որ կրթական դարձը կը խեղդեն: Իբր 1400 տուն հայ բնակչէ բաղկացող Երզնկայի հակառակ յօդուածագրին ըսածին՝ դժբախտաբար դուրսի է խոշոր դրամագլուխ ու նիւթական լայն միջոցներէ սա թուրանական հաշուով որ՝ այսօր երեք մանչերու, մէկ երկսեռ և մէկ աղջկանց վարժարան կը պահէ տարեկան իբր 850 ոսկւոյ պիւտճէով. այս գումարին հարիւր 200 ոսկին հաստատուն կալուածոց արդիւնքներէն կը գոյանայ. մնացեալին մէկ մասը եկեղեցիներու, պանկներու և իւղագիսի հասոյթներեն և գլխաւոր մասն ալ թոշակներէ ձեռք կը բերուի: Մանաւանդ այս վերջին երկու տարուան մէջ առաւարական տարեսաղ սատանալուն հետեւանօք՝ շատ դժուարաբ կը մատակարարուին վարժարանաց ծախքերը և հոս տեղն է ըսել որ՝ հէք ուսուցիչներուն՝ որոնց ընդհանրապէս գոհացուցիչ կամ բաւարար թոշակ չի տրուիր, ամսէ ամիս կանոնաւոր վճարում ալ չըլլար: Յօդուածագիրը վերանակ մեր յիշած 850 ոսկիին, Երիզայի կրթական գործին համար արամադրուած տարեկան դրամը մօտաւորապէս 1000 ոսկի ենթադրելէ յետոյ՝ կ'ըսէ թէ՝ «Մինչդեռ Մէղիրէի բարձրագոյն վարժարանին 250 ոսկի ծախսելով կարելի ուսուցիչներ կը պահեն, և...»: Նախ ըսենք որ Երիզային իր տարեկան 850 ոսկին 700ի մօտ մանչ և 400ի չափ աղջկանց դաստիարակութեան գործին համար կը ծախսէ, մինչդեռ Մէղիրէցին իր 250 ոսկին տրամադրած է կարծենք հարիւր 300 մանչերու համար. և յետոյ յառաջ բերենք թէ՝ Երզնկացին այսօր իր արեան և իգական վարժարանաց համար ունի առողջ նկարագրէ աղբ Լրենց պաշտօնին գիտակցութիւնը ունեցող համբաւ վայելող ու բաղմավաստակ տեսուչներ և շատ պարկեշտ, կարող ու քիչով գոհացող ուսուցիչներ:

Խարբերդի Երզնկացին իր ծննդավայրի վարժարանական իր ենթադրած անխանձելի վիճակն պատասխանատուութեան մէկ լայն բաժինը կու տայ Առաջնորդին և կը յաւելու թէ՝ «արդէն ինչ կարելի է սպասել այն առաջնորդէն, երբ երկու տարի առաջ քաղաքին հաստատութեան համար օգտակար ըլլալու տեղնտնքով, դրամական ընթերցարան մը Ռուսուլ ջուրի խլացնող աղմուկին մէջէն մարդու մը աղաղակը լսեց ու եւեն դարձաւ.

—Մ'հ, թշուառականը շատ շուտ իմացեր է. ի զուր կորստեան պիտի մատնուի:

Պրիէնն էր որ շնչասպառ հասաւ իր տիրոջ մօտ, ուրախութեան ճիչ մը արձակելով՝ երբ ոտքի վրայ տեսաւ զայն:

—Իրաւ որ մեծ անձնուրացութիւն է ձեր ըրածը, բայց ի՞նչու դիս մէկտեղ չառիք, գոչեց Ծերուկ Նաւաղը:

—Բայց քու մահդ անօգուտ պիտի ըլլայ կը բաւէ որ մէկ հոգի ղ.հուի, գոչեց Ռաուլ յուզուած ձայնով: Հիմա շուտ հեռացիր ասկէ, այնպէս կ'ուզեմ և կը հրամայեմ քեզ:

—Ես ես չեմ ուզեր մեռնիլ, տէր իմ. կեանքիս մէջ առաջին և վերջին անգամն է որ անհնազանդ կը գտնուիմ ձեզի, յարեց Պրիէն:

—Այո՛, վերջին անգամ բաւ Ռաուլ տխրօրէն ցնցելով գլուխը:

—Եթէ մէկ հոգիի համար գործ կայ, երկուքի համար ալ կայ: Դէշ ըրեր էք այդպէս վարուելով. այդ անձնուրաց գործը աւելի ինձի կ'իյնար, որ անօգուտ արքած մըն եմ ալ այս աշխարհի վրայ:

Մինչդեռ դուք տիկնին քով մնալու էիք. անոր վրայ հսկելու համար: Ի հարկին սուլումով ինձի հրամայելու էիք կրակ տալու պատրոյգին:

—Բայց ո՞ւրեկ իմացար իմ հոս ըլլալս, հարցուց Ռաուլ:

—Արքայօրէն կ'երթայի խումբին առնչուէն, երբ հեռուն լուսաւորի ալիս բան մը նշմարեցի, որ հեղհեղէ կը մեծնար: Ինքներեն ըսի թէ լոյսը ըլլալու էր և անմիջապէս ետ դարձայ, ձեզի տեսնելու համար եղելութիւնը, բայց տեսայ որ խումբին մարդիկը ամէնքն ալ չափազանց տխրած էին և տիկինը կուլար: Այն ատեն հասկցայ թէ բան մը կը դառնար: Ձեր բացակայութենէն կասկածեցայ թէ վճռական փորձ մը ընելու համար հեռացած էիք խումբէն:

—Սակայն, հաղարապետին ըսած էի թէ...

—Հաղարապետը չուզեց թող տալ զիս որ ձեր մօտ գամ, բայց կրցի ճողոպրիլ անոր ձեռքէն, ըսաւ Պրիէն:

Ու մինչեւն ատեն նայուածք մը նետեց պատրոյգին վրայ, և գոհունակ դէմք մը առաւ ամէն ինչ կարգին տեսնելով:

Ռաուլ երբ ձեռքի մամով պատրոյգին մօտեցաւ Պրիէն ըսաւ.

—Տէր իմ, պատրոյգը բռնկցնելուդ պէս պէտք է կծիկը դնենք հոսկէ: Հիմա պատրաստ է՞ք:

—Այո՛, ըսաւ Ռաուլ:

Ու մամը պատրոյգին մօտեցնելով բռնկցուց զայն եւ Պրիէնի հետ սկսաւ խոյս տալ բոլոր ուժովը: Երկուքը մէկտեղ գլուխնին կախած՝ դէպ ի աջ կողմը կը վազէին անդադար, առանց չորս կողմերնին նայելու: Մոմը մարած էր, որով ստիպուեցան ձեռքերնին դէպ ի առաջ երկնցուցած վազել որպէս զի ժայռերուն չզարնուին: Պայթումը որ քիչ մը ուշացած կը թուէր անոնց, ի վերջոյ տեղի ունեցաւ: Կանաչ և կարմիր խիտ լոյս մը փախչողներուն աչքերը շլացուց: Ահռելի պայթումը ամբողջ քաղաքը զարդուցած էր իր հիմէն. ժայռերու բեկորներ կը գլորէին ամէն կողմէ, քարերը ճեղքուելուն ու դարեալ ի վար անխնայ մնացած խաւեր տակնուվայր եղան: Ու այդ ամէն բեկորները անանցանելի պատնէշ մը ձեւացուցին հեղեղին առջեւ՝ որ ալ չէր կրնար շարունակել իր յարթական գնացքը: Կրակը պարտութեան մատնած էր ջուրը:

Ռաուլ ու Պրիէն ի՞նչ եղան, ոչ ոք գիտցաւ: Ասանք աւելի լուրջ են և աւելի լաւ դատարկուած: Կը կարծուի թէ ասոնք շատ հակամէտ են Օգլէանի դուքսին խօսքերուն անսալու: Ազգային և ընկերական ուսումնասիրութեան մասնախումբը կարծես թէ մարդ խաբելու համար կազմուած է, վասն զի կը բաղկանայ առաջին եկող ընկերութիւններէն դժգոհութեամբ բաժնուողներէն, որովհետեւ չեն կրցեր անոնցմէ մէկուն մէջ պաշտօն մը ունենալ: Այս խմբին գլխաւոր ոգեներն են Պ. Մարիս Պարէս և Շերբատաս երկու գրագէտները: Պարզապէս հանրապետական ուսանողներն՝ որոնք վերջերս միացան հանրապետական համախմբում անունին տակ. ասոնց մէջ կան Լ. Նորմալի աշակերտները որոնք յետոյ վարժարաններու ուսուցիչներ ըլլալով նոր սերունդին դաստիարակիչները պիտի ըլլան. նոյն խմբին մէջ կան նաեւ ուսանողաց ընդհանուր միութիւնը, որ ժամանակ մը անորոշ և անդոյն կ'երեւար և այսօր բոլորովին հանրապետական կը ներկայացնէ ինքզինքը:

—Մասնաւոր խումբ մը կազմուած է ծանօթ բժիշկներէ՝ որոնք քիչ առնէնէն ճարպ պիտի ելնեն երթալու դեղին տենդը (la fièvre jaune) ուսումնասիրելու: Աշխարհահռչակ տոքթ. Ռուի կարծիքին նայելով, այդ կազմակերպուած մարմինը պէտք է նախ երթայ Ռիո Եանէյրօ ուր կէս դարէ ի վեր դեղին տենդը իր հիմը դրած է: Անկէ յետոյ պիտի երթայ Սենեկալ և Ափրիկէի քանի մը գաղթականները, որոնց մէջ նոյնպէս յանախ կը պատահի նոյն հիւանդութիւնը: Հակառակ այն բոլոր ուսումնասիրութիւններուն որոնք կատարուած են բաղդէտներուն հատատութեան մէջ, տոքթ. Ռուի կ'ըսէ թէ դեղին տենդը դեռ շատ քիչ ծանօթ է բժշկական աշխարհին:

ՇԱՑՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Ռուսիա ու Հարաւն կը բանակցին. — Համամայնութիւնը ապահովուած. — Մանչուրիա եւ Գորեա:

Բարիզ 9 ապրիլ.— Մինչդեռ յոռետես լրագիրները Ծարսի դիւանագիտական պարապմունքներուն վրայ կը խօսին, և նոյն իսկ կ'ըսէին թէ վերջնական բառը արտասանած է Ռուսիոյ հանդէպ, ճշմարտութիւնը այն է թէ քանի մը օրէ ի վեր փութկոտ բանակցութիւններ կը կատարուին երկու տէրութիւններուն միջեւ: Այդ բանակցութեանց նպատակն է բարեկամաբար կարգադրել Զինու հիւսիսային նահանգներուն և Գորեայի վերաբերեալ խնդիրները: Բեռնսպուրկի և Թոքիոյ մէջ կը յուսան թէ մօտերս համաձայնութիւն մը պիտի կընքուի երկու տէրութիւններուն միջեւ՝ որոնք գերակշիռ կացութիւն մը ունին աշխարհի այդ մասին մէջ: Ուստի, կը փարատեն մտալուտ վէճի մը բոլոր ենթադրութիւնները երկուքեան դաշնակիցներուն միջեւ՝ որոնք վաղուան ալ դաշնակիցները պիտի ըլլան: Մեծամեծ ջանքեր եղած էին Ռուսիոյ կողմէն հակառակութիւն մը առաջ բերելու համար: Ճարտարները կը բանակցին: Գերմանացիները եւս կը քաջալերուին: Ամերիկացիները, չատ իրաւունքով, բացարձակ վստահութիւն կը յայտնեն Ռուսիոյ վերջին ծանուցագրին:

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նոր տուրքերու ծրագիրը.— Ուսանողական բարի կուսակցութիւնները.— Դեղին տենդը:

Բարիզ, 9 ապրիլ.—Ժառանգին տուրք կը վճարէ մասնաւորներուն և դասերուն համար, պահած անասուններուն (կով, ձի, կատու, շուն եւն.), հեծելաձիի և ինքնաշարժ կառքի համար: Ամսաթերթ մը (օրէնի մէջ) տուրք մը դնել ամուրիներուն վրայ ալ, ուզելով անշուշտ այսպէս բաղդացնել ամուսնութիւնները, բայց այս լուրը դեռ չիրականացաւ: Այս օրերս լրագրաց վիճաբանութեան առարկայ դարձեր է նոր տուրքերու շարք մը: Ամսաթերթն անուն անձը կ'առաջարկէ Բարիզի քաղաքային վարչութեան՝ տուրքեր դնել հետեւեալներուն վրայ.— Տուներու սանդուխներուն վրայ ձգուած գորգերը, որոնք գեղանայարիկն մինչեւ վերին յարկը կը բարձրանան: 2. տուներու մէջ գրասենեակ մասնաւոր բաղնիքներու վրայ: 3. Վերելակ (ascenseur) մեքենաներու վրայ: 4. Դաշնակներու վրայ: 5. Վերանտաներու վրայ: 6. Տուներու քալորիֆէրներու (տաքցնող գրութիւն մը որ ամբողջ տունը կը տաքցէ) վրայ: 7. Բակերու և պատշգամներու վրայ:

—Տրէյֆիւսական խնդրոյն ծագումն ի վեր ուսանողական թաղին մէջ ղանան կուսակցութիւններ հիմնուեցան որոնք բնականաբար Թեր ու դէմ էին Տրէյֆիւսի. Զղայի և ասոնց համախներուն: Այս կուսակցութիւններն զըլխաւորներն են հակ հրէական և ազգայնական երիտասարդութիւնը, հանրապետական—ազգայնական ուսանողները; ազգային և ընկերական ուսումնասիրութեանց մասնախումբը և հանրապետական համախմբում: Հակահրէական և ազգայնական երիտասարդութեան հիմնադիրը եղած է Մորիս մարքիզը որ յետոյ քաջալերուած և զօրացուցած Տրիւմոնի, Կէռէնի, Տէրուլէտի և Տի պիւիի շնորհիւ: Այս կուսակցութիւնը ամէնէն շատ աղմուկ հանող է: Հանրապետական ազգայնական ուսանողները թուով մօտ երեք հարիւր կը հաշուուին, ասոնք կը հեռաւին դասեր կ'ուսանիլն ոչ-դպրոցականներու: Այս դրութիւնն ալ անշուշտ երկրին կրթական գործին մէկ մասը կընայ համարուիլ:

Արդ՝ նիւթական այնքան աննպաստ պայմաններու մէջ մեր այս թուածներն Առաջնորդը չհամարձակիր ըսելու թէ՝ իր ձեռներէցութեամբ յառաջ եկած բաներ են, այլ աւելի կը վերագրէ զանոնք կրթասէր Երիզային տրամադրութիւններուն, ջանքերուն ու զոհողութիւններուն. սակայն ամէնուն համար ալ գոնէ իր բարոյական աջակցութիւնները ունեցած է և այսօր իր միակ մխիթարութիւնը այդ կրթական շարս հիւղերու հաստատման ու շարունակութեանը մէջ կը գտնէ:

Այսքանը բաւ և շատ իսկ համարելով Խարբերդ դանուող Երզնկացիին յօդուածին իբրեւ հերքում, կը վերջացնենք խօսքերնիս, այս մասին պատեհ առիթ գտնուի նորէն գոհունակութեամբ:

ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Քաղաքական Լուրեր

ԳԵՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նոր տուրքերու ծրագիրը.— Ուսանողական բարի կուսակցութիւնները.— Դեղին տենդը:

Բարիզ, 9 ապրիլ.—Ժառանգին տուրք կը վճարէ մասնաւորներուն և դասերուն համար, պահած անասուններուն (կով, ձի, կատու, շուն եւն.), հեծելաձիի և ինքնաշարժ կառքի համար: Ամսաթերթ մը (օրէնի մէջ) տուրք մը դնել ամուրիներուն վրայ ալ, ուզելով անշուշտ այսպէս բաղդացնել ամուսնութիւնները, բայց այս լուրը դեռ չիրականացաւ: Այս օրերս լրագրաց վիճաբանութեան առարկայ դարձեր է նոր տուրքերու շարք մը: Ամսաթերթն անուն անձը կ'առաջարկէ Բարիզի քաղաքային վարչութեան՝ տուրքեր դնել հետեւեալներուն վրայ.— Տուներու սանդուխներուն վրայ ձգուած գորգերը, որոնք գեղանայարիկն մինչեւ վերին յարկը կը բարձրանան: 2. տուներու մէջ գրասենեակ մասնաւոր բաղնիքներու վրայ: 3. Վերելակ (ascenseur) մեքենաներու վրայ: 4. Դաշնակներու վրայ: 5. Վերանտաներու վրայ: 6. Տուներու քալորիֆէրներու (տաքցնող գրութիւն մը որ ամբողջ տունը կը տաքցէ) վրայ: 7. Բակերու և պատշգամներու վրայ:

—Տրէյֆիւսական խնդրոյն ծագումն ի վեր ուսանողական թաղին մէջ ղանան կուսակցութիւններ հիմնուեցան որոնք բնականաբար Թեր ու դէմ էին Տրէյֆիւսի. Զղայի և ասոնց համախներուն: Այս կուսակցութիւններն զըլխաւորներն են հակ հրէական և ազգայնական երիտասարդութիւնը, հանրապետական—ազգայնական ուսանողները; ազգային և ընկերական ուսումնասիրութեանց մասնախումբը և հանրապետական համախմբում: Հակահրէական և ազգայնական երիտասարդութեան հիմնադիրը եղած է Մորիս մարքիզը որ յետոյ քաջալերուած և զօրացուցած Տրիւմոնի, Կէռէնի, Տէրուլէտի և Տի պիւիի շնորհիւ: Այս կուսակցութիւնը ամէնէն շատ աղմուկ հանող է: Հանրապետական ազգայնական ուսանողները թուով մօտ երեք հարիւր կը հաշուուին, ասոնք կը հեռաւին դասեր կ'ուսանիլն ոչ-դպրոցականներու: Այս դրութիւնն ալ անշուշտ երկրին կրթական գործին մէկ մասը կընայ համարուիլ:

Արդ՝ նիւթական այնքան աննպաստ պայմաններու մէջ մեր այս թուածներն Առաջնորդը չհամարձակիր ըսելու թէ՝ իր ձեռներէցութեամբ յառաջ եկած բաներ են, այլ աւելի կը վերագրէ զանոնք կրթասէր Երիզային տրամադրութիւններուն, ջանքերուն ու զոհողութիւններուն. սակայն ամէնուն համար ալ գոնէ իր բարոյական աջակցութիւնները ունեցած է և այսօր իր միակ մխիթարութիւնը այդ կրթական շարս հիւղերու հաստատման ու շարունակութեանը մէջ կը գտնէ:

Այսքանը բաւ և շատ իսկ համարելով Խարբերդ դանուող Երզնկացիին յօդուածին իբրեւ հերքում, կը վերջացնենք խօսքերնիս, այս մասին պատեհ առիթ գտնուի նորէն գոհունակութեամբ:

ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

—)(148)(—

ԹՈՐԹ ԲՐԱՏԻԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՏԱՍԻ ՆՈՒՐՈՒԱՆ ԿՈՏԵԼ

Ժ.

Ու քանի մը բառերով հաղարապետին բացատրեց իր ծրագիրը: Ռաուլ վառօդի տակառին մէջ պիտի հաստատէր քիչ մը առաջուան պատրոյգը, և երբ իր ընկերները հեռանային, ինք հեղեղին պիտի սպասէր բռնկցնելու համար զայն: Ցեռոյ տակառը քարայրին մէջ քիչ մը հեռուն պիտի նեռէր: Տակառին պայթումէն ժայռերը պիտի փլչէին՝ փլատակներով գոցելով ճամբան, ինչ որ արգելք պիտի ըլլար հեղեղին յառաջացման: Այդ քաջագործութեան շնորհիւ խումբը պիտի աղատէր անվերջելի մահէ մը:

Նիամա իրեններուն մէջ առնելով ամուսնոյն ձեռքերը ու նայուածքը անոր աչքերուն մէջ ուղղած:

—Մենք բարով Ռաուլ, ըսաւ յուզուած ձայնով մը: Կը հնազանդիմ քեզի, կը մեկնիմ. կը սիրեմ քեզ...

Ռաուլ՝ հաղարապետին դառնալով ըսաւ:

—Հաղարապետ, շուտ հեռացէք ասկէ: Ուշադրութիւն ընէք որ Պրիէն իմ ըրածէս տեղեկութիւն չունենայ, որպէս. հետեւ պիտի ուզէ ինձի օգնել:

Վալէրիէն հնազանդեցաւ Ռաուլի խօսքերուն և իսկոյն հեռացաւ, ինչպէս նաեւ Նիամա, որ բուռն մատանջութեան մը մատնուած էր, առանց պաղաբլեւութիւնը կորսնցնելու:

Զուրին ձայնը պահ մը դադրած էր. Ռաուլ կարծեց թէ հեղեղը ուրիշ ճամբայ մը գտնելով իր առջեւ, անիկ կը յառաջանար: Բայց իր այդ յոյսը շուտով ի դերեւ ելաւ: Զուրը քարայրին մեծ սրահը թափանցած էր. հաւանաբար զայն ամբողջովին ողողելէ յետոյ միայն Ռաուլի կողմը պիտի յառաջանար:

Ռաուլ պատրոյգը հաստատեց տակառին մէջ, և որոնց մի՛չեւ վերջը սպասել: Զուրի թաւալման ձայնը հեղեղէն կը մատնեար աւելի սուր ու ահռելի:

Ռաուլ երբ ձեռքի մամով պատրոյգին մօտեցաւ Պրիէն ըսաւ.

—Տէր իմ, պատրոյգը բռնկցնելուդ պէս պէտք է կծիկը դնենք հոսկէ: Հիմա պատրաստ է՞ք:

—Այո՛, ըսաւ Ռաուլ:

Ու մամը պատրոյգին մօտեցնելով բռնկցուց զայն եւ Պրիէնի հետ սկսաւ խոյս տալ բոլոր ուժովը: Երկուքը մէկտեղ գլուխնին կախած՝ դէպ ի աջ կողմը կը վազէին անդադար, առանց չորս կողմերնին նայելու: Մոմը մարած էր, որով ստիպուեցան ձեռքերնին դէպ ի առաջ երկնցուցած վազել որպէս զի ժայռերուն չզարնուին: Պայթումը որ քիչ մը ուշացած կը թուէր անոնց, ի վերջոյ տեղի ունեցաւ: Կանաչ և կարմիր խիտ լոյս մը փախչողներուն աչքերը շլացուց: Ահռելի պայթումը ամբողջ քաղաքը զըզրդած էր իր հիմէն. ժայռերու բեկորներ կը գլորէին ամէն կողմէ, քարերը ճեղքուելուն ու դարեալ ի վար անխնայ մնացած խաւեր տակնուվայր եղան: Ու այդ ամէն բեկորները անանցանելի պատնէշ մը ձեւացուցին հեղեղին առջեւ՝ որ ալ չէր կրնար շարունակել իր յաղթական գնացքը: Կրակը պարտութեան մատնած էր ջուրը:

—Պրիէն գոչեց Ռաուլ խեղդուկ ձայնով մը.— որովհետեւ աւաղ, ծխումի ծուխը և սաստիկ տաքութիւնը չնչասպառ կ'ընէին զայն:

—Տէր իմ, տէր իմ, պատասխանեց Պրիէն, նոյնպէս խեղդուկ ձայնով մը:

Խեղճ Պրիէն դանդաղօրէն կրցաւ ոտքի ելլել և իսկոյն տիրոջ քով վազեցաւ, զայն ալ ոտքի վրայ հանելու համար: Երկուքն ալ պարզ ճմլուածքներ ունեցած էին միայն, հակառակ իրենց բոլորտիքը տարածուած բեկորներուն:

Պրիէն վառեց մոմը, զոր Ռաուլ իր անկումի միջոցին իսկ ձեռքին մէջ պահած էր ջղաձգօրէն: Մոմին լոյսը ամէն բան երեւան հանեց, ահռելի տեսարան մը պարզելով երկու հերոսներուն առջեւ: Փլուզումը անոնցմէ հազիւ մէկ քանի մէթր անդին կանգ առած էր: Բայց ժայռերու ճեղքուածքներ, կէս փլած պատեր կը սպառնային կործանիլ, իրենց վիպատակներուն տակ թաղելով երկու հերոսները: Բարայրի սրահին մուտքը բոլորովին գոցուած էր վիպատակներով ու բեկորներով, որով հեղեղին ընթացքը կասած էր:

(Շարունակելի)

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍՐՈՒԹԻՒՆԸ

Համալսարանական բարեկարգումները.— Զարկի վնասաճնչութիւնը. — Վենսպիտին աշխատակիցը։

Բեռլին, 9 ապրիլ. — (Թայմզի հեռագիր).—Հոս մեծ գոհունակութիւն պատճառեց Նիքոլա Բ. կայսեր որոշումը՝ Ռուսիոյ համալսարանական ամբողջ դրութիւնը բարեփոխելու անհրաժեշտ բարեկարգութիւնները վաղվան զօրավարին որ, թէեւ ուժգնամեայ ծերունի մը, սակայն այս միջոցիս ամէնէն աւելի փորձառու պետական անձնաւորութիւնն է, և որ միակ արժանաւոր է ուսանողներու յարգանքին՝ այն արդար և անաչառ եղանակին համար որով, երկու տարի առաջ, Զարին հրամանով, համալսան քննութիւն մը կատարեց։ Նիքոլա Բ.ի որոշումը ծանուցուեցաւ երկուշաբթի թուականով պաշտօնական զեկոյցով մը որ շատ վեհանձնօրէն գրուած էր։ կայսրը կը հրաւիրէր հանրութիւնը և ազգը գործակից իրեն։ Զարին այդ որոշումը չատ նպաստաւոր կը նկատուի։ Վանենովքի զօրավարը տասնեակներ տարի շարունակ պատերազմական նախարարութիւնը վարած է Ալեքսանդր Գ. կայսեր օրով, նշանակութեան արժանի պաշտաց մըն է նաև. Զէրթքով զօրավարին ընտրութիւնը իբրեւ կուսակալ վարչաւորի։ Այդ դիւանը պաշտօնին վերջին տէրը՝ Իմէրէթինսքի իշխանը՝ քանի մը ամիս առաջ մեռաւ և անկէ ի վեր մեծ դժուարութիւն կը քաշուէր անոր յարմար յաջորդ մը ընտրելու համար։ Զէրթքով զօրավարը, որ Վանենովքի զօրավարին պէս, անդամ է պետական Խորհուրդին, մեծանուն զինուոր մըն է։ Ամէնէն աւելի նշանաւոր հանդիսացած է Սվապորկի պաշտպանութեան մէջ՝ անգլիական և ֆրանսական նաւատորմիղներուն դէմ։

ԶԻՆՈՒ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒՀԻՆ

Լէտի Մաքտոնալտի յիշատակները.— Զուհոսի մէկ ուրուագիծը։

Լոնտոն, 9 ապրիլ.—Լէտի Բլոտ Մաքտոնալտ, քաջարի կինը Բէքիի անգլիական նախորդ դեսպանին, անդիական գրական հանդէսի մը մէջ հրատարակեց Զինու խնամակալուհիին նկատմամբ շահեկան տեղեկութիւններ։ Ինչպէս կը յիշուի, Լէտի Մաքտոնալտ քանի անգամներ ներկայացած է խնամակալուհիին՝ Զուհոսի, մանաւանդ 1898ին երբ Բէքինի դեսպաններուն կիները ներկայացուց անոր։ Աւասիկ թէ ինչպէս կը գրէ Լէտի Մաքտոնալտ.—«Երբ 1898 սեպտեմբերին, գացինք տեսնել զինը, նեղ և երկայն սենեակի մը ետին նստած էր. սեղանը ծածկուած էր պտուղներով ու ծաղիկներով։ Երբ ներս մտանք, մանաւոր հետաքրքրութեամբ մը զիս զննեց. մենք ալ ոչ նուազ հետաքրքրութեամբ նայեցանք այդ մեծ կնոջ ոյուն համար կ'ըսուի թէ երկրէ կամք ունի և անյաղթելի նկարագիր մը։ Թէեւ վաթսունը անցած է, սակայն տակաւին երիտասարդ կնոջ մը երեւոյթը ունի՝ իր սեւ մազերով և սեւ արտայայտիչ աչքերով։ Երբ կը ժպտի, իր ժպիտը կը լուսաւորէ ամբողջ դէմքը։ Սովորական Զինացիի և Մանչուրիացիի տիպարը չունի. եթէ աշխարհի ուրիշ մասի մը մէջ անոր հանդիպինք, աւելի Իտալացիի երեւոյթ ունի։ Զուքերը ու ոտքերը թէեւ փոքր են, սակայն կայտառ ձեւ մը ունին։ Մատերուն եղունգներուն վրայ պղինձէ խոշոր մատաններ ունի, որոնք արքելք կ'ըլլան եղունգներուն կոտրելուն։ Մազի ոճկընդրութիւն շնորհած օրը ճոխ արդուզարդ մը ունէր։ Դէղին ոսկեթել շրջազգեստ կը կրէր ծայրերը մուշտակապատ։ Մազերը Մանչուրիոյ ձեւով էր՝ երկու մեծ հիւսքեր, որոնց իւրաքանչիւրին ծայրէն մարգարիտ մը կախուած էր։ Ճակտին վրայ ալ ընկոյզի խոշորութեամբ մարգարիտներ շարուած էին։ Դէմքը իր իր բնական վիճակին մէջ էր, որով մեծապէս կը տարբերէր Զինու արքունիքին միւս կիներէն։»

Լէտի Մաքտոնալտ իր կրած ապաւորութիւնը եզրակացնելով կ'ըսէ թէ խնամակալուհին անհաւատալի կերպով զօրաւոր նկարագրի տէր կին մըն է և չատ ժողովրդական՝ զինքը շրջապատողներուն մէջ։ Լէտի Մաքտոնալտ կը յարէ թէ միւս դեսպաններուն կիներն ալ միեւնոյն ապաւորութիւնը կրած են։

ԹՈՒԼՈՆԻ ՏԵՍԱԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Վոսիէ Զայբոնցկի կարծիքը.—Պիզմարքի խօսքը.—Երրեսկ Զինակցութիւնը։

Գերլին, 9 ապրիլ.—Վոսիէ Զայբոնցկի որ չատ անգամ կէս պաշտօնական զեկոյցներ կը տատնայ, վերջերս խմբագրական մը հրատարակեց Թուլոնի հանդէսներուն վրայ։ Գերման Թերթը այդ յօդուածով նախ կը յիշէ Պիզմարքի այն խօսքը թէ Երբեակ Զինակցութեան դաշնակցութիւնը, ինչպէս միւս դաշնադրութիւնները, յաւիտենապէս կնքուած չեն և թէ պարագաներու փոփոխմամբ կրնան փոփոխութիւններ կրել։ «Թուլոնի հանդէսները, կը յարէ Վոսիէ Զայբոնցկի, մտահոգութեան պատճառ մը չեն ընծայեր Երբեակ Զինակցութեան դաշնադրութեան ապագային համար։ Բնաւ պատճառ մը չենք տեսներ թէ Երբեակ Զինակցութիւնը, որ անշուշտ յաւիտեան պիտի չտեւէ, իր արժէքը կորսնցուցած և երկու տարիէն լուծուելու վիճակին մէջ գտնուած ըլլայ։ Թուլոնի հանդէսները ուրիշ բան չեն, եթէ ոչ նշան մը՝ Իտալիոյ ու Ֆրանսայի յարաբերութեանց բարւոքելուն և կը համապատասխանեն երկու երկիրներու միջեւ առեւտրական մերձեցումի մը։ Այս իրողութիւնը պէտք է գոհունակութեամբ ընդունուի Գերմանիոյ կողմէ, ինչպէս եղաւ Աւստրիոյ ու Ռուսիոյ մերձեցման համար։ Երբեակ Զինակցութեան նպատակը բնաւ նպաստաւորուած չէ իր մէկ անդամին թշնամութեամբը ուրիշ ազգութիւններու հանդէպ։ Ընդհակառակը նպատակ ունի ապահովել ու երաշխաւորել խաղաղութիւնը։» Պէտքինէն կը հեռագրեն Նոյն Ֆրայէ Բրեսսի թէ նոյն մայրաքաղաքին կառավարական շրջանակներուն մէջ բնաւ տեղեկութիւն չկայ որ Իտալիոյ նախարարապետ Պ. Մանարտէլլի մտադիր եղած ըլլայ փոփոխութիւններ առաջարկել Երբեակ Զինակցութեան դաշնադրութեանը համար։ Այն տեսակցութեան պահուն զոր Պ. Մանարտէլլի Գերմանիոյ նախարարապետին հետ ունեցաւ Վէրոնէի մէջ, որ և է փոփոխութեան ակնարկութիւն չէ ըրած։

ՍԵՐՊԻԱ

Հիմնական նոր Օրէնքը.— Գլխաւոր տրամադրութիւնները։

Աւասիկ գլխաւոր տրամադրութիւնները Սերպիոյ հիմնական նոր Օրէնքին.

Թագաւորը տէրութեան վերհանտն է։ Անոր անձը նուիրական է։ Հիմնական Օրէնքին համաձայն վերին իշխանութիւնը կը վարէ։ Թագաւորին և արքայական գերդաստանին անդամներուն կրօնքն է յոյն օրթոտոքսութիւն։ Թագաւորը կը վաւերացնէ և կը հրատարակէ օրէնքները։ Կ'անուանէ բոլոր պաշտօնատարները և գերագոյն պետն է բանակին։ Պատուանշաններ և աստիճաններ կը շնորհէ։ Ներում կը շնորհէ և դրամ կը կոխէ։ Կը գումարէ ու կը լուծէ Սքուբշինան։ Օտար երկիրներու համար երկրին ներկայացուցիչն է։ Կենայ պատերազմ հրատարակել և հաշտութիւն կնքել։ Հողային փոփոխութեան մը և երկրին վրայ դրուելիք յանձնառութեան մը վերաբերեալ դաշնադրութիւնները Սքուբշինային կը ներկայացուին։ Սերպիոյ իշխող թագաւորն է Ալեքսանդր Ա.։ Գահը նախ կ'անցնի արական սեռէ անոր ուղղակի ժառանգորդներուն որոնք օրինաւոր ամուսնութենէ պէտք է ծնած ըլլան։ Աքու ժառանգորդ եթէ չըլլայ, իգական սեռէ ուղղակի ժառանգորդներուն կ'իյնայ յաջորդութիւնը։ Անուղղակի սերունդները չեն կրնար յաջորդութեան իրաւունք վայելել։ Որդերդարանը կրկու ժողովարէ կը բաղկանայ՝ Սքուբշինան ու Տարկոյոյը։ Սքուբշինան ունի 136 երեսփոխան՝ որոնք չորս տարուան համար կ'ընտրուին։ Ընտրողները 15 ֆր. տուրք վճարող պէտք ըլլան և ընտրուողները՝ 30ֆր.։ Ընտրութիւնները գաղտնի քուէով կը կատարուին։ Իւրաքանչիւր գաւառ պէտք է երեսփոխան մը ունենայ՝ որ առաջնակարգ անձնաւորութիւն մը պարտի ըլլալ։ Նաև համալսարանի շրջանաւարտ։ Տարկոյոյը յիսունմէկ անդամներէ կը բաղկանայ։ Տարկոյոյին մէջ աթոռ և ձայն ունին գահաժառանգ իշխանը, երբ չափահաս ըլլայ (18 տարեկան), Սերպիոյ մետրոպոլիտը, Նիշի եպիսկոպոսը, Թագաւորին կողմէ ընտրուած երեսուն անդամներ՝ որոնք ցկեանս կը պաշտօնավարեն և ասոնցմէ անդամներ ժողովրդին կողմէ ընտրուած՝ գաղտնի քուէով։ Երեք տարին անդամ մը այս վերջիններուն կէսը կը վերընտրուի։ Տարկոյոյին ընտրողները պէտք է 45ֆր. տուրք վճարող ըլլան և ընտրելիները՝ 500։ Ամէն օրէնք, վաւերանալէ առաջ, պէտք է ընդունուի երկու ժողովներուն կողմէ։ Եթէ ասոնք չկրնան համաձայնիլ, խնդրոյ նիւթ եղած օրինագիծը նոյն տարուան օրակարգէն կը ջնջուի։ Սքուբշինան կրնայ վերջնապէս ընդունիլ եւմասոյցը՝ Տարկոյոյին դիտողութեան համաձայն։ Հիմնական Օրէնքին միւս տրամադրութիւնները համաձայն են միւս երկիրներու հիմնական Օրէնքին։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԹՈՒԼՈՆ, 13 ապրիլ.— Ֆրանսական ու իտալական զանազան մարտանաւերու սպաները փոխադարձաբար հայկերոյթներ տուին և համակրական զգացումները շեշտուեցան։ Ճէնովայի դուքսը ճաշեց Ֆրանսական մէն Լուի մարտանաւին մէջ։ Իտալական նաւաժին մեկնումը յուզմունք եղաւ սաստիկ փոթորիկի մը հետեւանքով՝ որ քանի չորս ժամէ ի վեր կը տիրէ Մէջերկրականի ծովեղերքներուն վրայ։

ԼԱ ՀԷ.— Իրաւարարական Ատեանը վերջնական կերպով հաստատուեցաւ, Խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին որոշմանց համաձայն։

ԲԱՐԻԶ.— Գերմանիոյ կայսրը խնդրեց Ֆրանսական կառավարութենէն որ զինուորական բարձրագոյն վարժարանին հրամանատար Գոնալ զօրավարը Ֆրանսական կառավարութեան կողմէ ներկայ գտնուի գերմանական մեծ ռազմախաղերուն։

—Իտալական նաւաժին Սբէցիա կը դառնայ, ուր պիտի ցրուի և Անգլիա պիտի չերթայ, ինչպէս երբեմն ըսուեցաւ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Աւստրիոյ պաշտօնաթերթը վաղը պիտի հրատարակէ անուանումը Աւստրոյ ժողովին ուր նոր անդամներուն, որոնք գիտութիւններու և արուեստագէտներու դասակարգին կը վերաբերին։ Պաշտօնաթերթը պիտի հրատարակէ նաև Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը կողմէ նախարարապետ Ֆոն Բէյլերի ուղղուած ինքնագիր նամակի մը պատճէնը, որով Ն. Վեհափառութիւնը կը հրամայէ իր ծախքով արուեստագիտական կալերի մը հաստատել Բրակայի մէջ և յոյս կը յայտնէ թէ ներքին խաղաղութիւնը պիտի օգտուի արուեստներու հաշտարար ոյժէն։

—Քէօլնի երգեցիկ Ընկերութեան անդամները՝ որոնք Վիէննա կը գտնուին, երէկ իրիկուն Շէօնպրունի պալատին մէջ Ֆրանց Եոսէֆի կայսեր ի պատիւ նուագահանդէս մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան կայսրը, Աւստրիոյ արքիդուքսերը ու արքիդուշհիները, արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսը և նախարարապետ Պ. Ֆոն Բէրլէր։ Կայսրը բարեհաճեցաւ քանի մը խօսք ուղղել նոյն Ընկերութեան անօրէններուն։

ՀՌՈՄ.—Բարթիա կ'ըսէ թէ Լա Հէի իտալական դեսպան Պառոն տի Կալվանեակ. Պոլսոյ դեսպան պիտի կարգուի։

ԹՈՒԼՈՆ.—Միջերկրականի Փոնտական նաւաբաժինն հրամանատար Մէկրէ դեր-Ծովակալին կողմէ ի պատիւ ճէնովայի դուքսին տրուած սեղանի մը առեն մտերմական բաժակաճառեր փոխանակուեցան։

ԼԱ ՀԷ.— Բոլոր տէրութեանց կենսագրեցաւ թէ միջազգային իրաւարարական ատեանին կազմութիւնը մինչեւ հիմա չէ վաւերացած Զինու, Իւիքէնպուրգի և Մէքսիկայի կողմէ։

ՎԵՆԵՏԻԿ.— Գերմանիոյ նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսը Պէրլին ուղեւորեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.— Իրաւեկ շրջանակներու մէջ կը յայտարարուի թէ ստոյգ չէ այն լուրը թէ Լուի Նաբոլէոն իշխանը պիտի նշանուի Էլէն Վլատիմիրովնա մեծ դքսուհիին հետ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ ճապոն յեղափոխեր է՝ Զինու մէջ Ռուսիոյ ընթացքին դէմ իր պահանջումները։ Մէնչեւ որ Զինու արքունիքը Բէքին դառնայ։

ԲԱՐԻԶ.—Ամսթէրտամէն կը հեռագրեն թէ հոն Բիւիկէր նախագահին հանդիսաւոր մարդ մը ձերբակալուեր է։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 14 ապրիլ.—Կոլուա հակառակ պատերազմական նախապատրաստութեանց հերքումին, կ'ըսէ թէ Պոնալ զօրավարը Ֆրանսական կառավարութեան կողմէ ներկայ պիտի գտնուի գերմանական մեծ աշխատութիւններուն։

—Պ. Վալդէք-Ռուսոյի բարեկամները կը յայտարարեն թէ բնաւ մտադիր չէ Թուլոնի ներքին գործոց նախարարութիւնը՝ մի միայն նախարարապետութեան պաշտօն վարելու համար։ Պ. Վալդէք-Ռուսօ՝ որուն առողջական վիճակը հեռաբզկնեն կը բարւոքի, չորեքշաբթի իրաւիրա պիտի ուղեւորի և հոն պիտի անցնէ ապաքինման շրջանը։

—Իսմայլիէէն Պ. աը Ֆարման 8095 ձայնով երեսփոխան ընտրուեցաւ։ Մրցակից ունէր նախարարական կուսակցութիւնէն Պ. Պաքու՝ որ 5154 քուէ ստացաւ։

—Պ. Ժոնսոն առժամապէս պիտի վարէ Ալժէրիոյ կուսակալութեան պաշտօնը՝ վեց ամսուան համար։

ԹՈՒԼՈՆ.— Տեղական կառավարութեան պաշտօնատարները հրաւիրուեցան ճաշել Բէլաեռ պանդոկին մարտանաւին մէջ։ Զէրմաքին բաժակաճառեր արտասանուեցան։

—Փոթորիկը հանդարտած ըլլալով իտալական նաւաբաժինը այս առտու Թուլոնէն ճամբայ ելաւ համակրական եռանդագին ցոյցերու մէջտեղ։

ՀՌՈՄ.— Բէնէդիքտուկի իտալական դեսպանատան խորհրդական Քալվի աէ Գորկոլօ կոմսը և Սոֆիայի ընդհանուր հիւպատոս Պ. Սիլվէսթրէլի դեսպանական ատենագրեր սատցան։ Բարիզի իշխանը Բիօ Եանէլլրի դեսպան կարգուեցաւ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը առաւոտ հոս հասաւ և կայսրանին մէջ ընդունուեցաւ Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր, արքիդուքսերուն և պալատական ու պետական բարձրատիճան պաշտօնատարներու կողմէ։ Շատ համակրական ու մտերմական ողջոյններ փոխանակուեցան։ Կայսրը ու իր հիւրը Հոֆբուրգի գացին՝ համակրական խանդաւառ ցոյցերու մէջտեղ ժողովրդեան՝ որ մեծ թիւով հաւաքուած էր ճամբուն երկու կողմը։

—Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը և Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը այցելութիւններ փոխանակեցին։ Կէսօրին, իշխանը, իր հօրը՝ Վիլհէլմ կայսեր անունով, պատիւներ դրաւ Ի. հպատակ կայսրուհիին, գահաժառանգ Ռ ոյֆ իշխանին և Ապէրթ արքիդուքսին գերեզմաններուն վրայ։ Ցեռոյ արտաքին գործոց պաշտօնարանը գնաց և իր այցեռոմսը Թոզոյ Կոլուխովսքի կոմսին համար։ Իսկոյնեան ժամ 5ին պալատն մէջ ի պատիւ Գերմանիոյ գահաժառանգին տրուած սեղանին ատեն Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը բաժակ պարզեց իր հիրին՝ իր զինակից հաւատարիմ եղբօրը որդւոյն կենացը։ Նաև յոյս յայտնեց թէ անոր այցելութիւնը աւելի պիտի ամրապնդէ կայս. երկու գերդաստաններու բարեկամ յարաբերութիւնները և քաղաքական բարեկամութիւնը։ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը ի Գերմանիոյ խօսքերով պատասխանեց։ Հաւատ թէ միշտ և բարեսիրաբար պիտի Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր. յարեց թէ իր հօրը զինակից եղբօրը իր հաւատարմութիւնը յայտնելէ զատ, կ'ուզէ նաև արտայայտել՝ Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր և անոր կայս. գերդաստանին հանդէպ իր ունեցած պատկանելիքը ու բարեկամական ջերմագին զգացումները. զգացումներ որոնք երկար տարիներ ի վեր աւանդութիւն մը եղած են Գերմանիոյ կայս. գերդաստանին համար։ Գահաժառանգը խօսքը աւարտեց ըսելով՝ «Կեցցէ Ֆրանց Եոսէֆի կայսրը։»

—Իրիկուան, կայսրը ու իշխանը Օպերայի Թատրոնը երթալով ներկայ գտնուեցան մասնաւոր ներկայացումի մը։

ԲԵՌԼԻՆԻ.—Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամսդորֆի կոմսը պատակաս ներքին խորհրդական կարգուեցաւ՝ իբրեւ վարձատրութիւն մը իր ծառայութիւններուն։

ՄԱՏՐԻՏ.—Քանի մը հոգի ուզեցին այրել Ավէյրոյի (Բորթուկալ) ժէզուիթներու վանքը։ Բնակիչները, ոստիկանութեան աջակցութեամբ, յաջողեցան մարել կրակը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Սկիւտարի նախնական դատարանին հարցաքննիչ դատաւորանդամ կարգուեցաւ Կ. Պոլսոյ նախնական դատարանին հարցաքննիչ դատաւորանդամ Հիւսէին Հասիպ էֆ., որուն յաջորդեց իրաւագիտական վարժարանին շրջանաւարտ և Բէրայի կառավարչին քարտուղար Ալի Բիզա պէյ։

—Բոլսէնհակի օսմ. պատուական ընդհանուր հիւպատոս կարգուեցաւ Տանի մարգացի առաջնակարգ վաճառական Պ. Հանէնն։

—Հալէպի նահանգին Պիլան դատարանին նախագահ անուանուեցաւ Պէրքաւի գաւառի Մուսթաֆա էֆ.։

—Իթթիհատի ականակուռ պատուանշան տրուեցաւ դատական նախարար Ա.ստիւրբահման փաշայի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Բէօթահիայի կիսաբաժին հրամանատար Ալի Բիզա փաշայի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ զինուորական ու քաղաքային բոլոր վարժարաններու գրաւճառ Դարապետ էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ կայսանձնապահ զօրաբանակին հրամանատարին կնոջը և զինուորական վարժարաններու ընդհանուր քնիչ Իսմայիլ փաշայի մօրը։ Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Մեծ-Եպարքոսին թոռանը ու ոստիկանութեան նախարարին հարսին։

—Հելլենական պատերազմի շքադրամ՝ Սեւ ծովի նեղուցին հրամանատարի փոխանորդ Մաշկոր փաշայի։ Լիպանի արքայ շքադրամ՝ վաճառ նահանգին տէֆթէրտար Իսմայիլ Բահի էֆ.ի։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Ուրբաթ օրուան զօրահանդէսէն ետքը երբ Լորտ Ռոլոլի պատիւ ունեցաւ վեհ. Սուլթանին ներկայանալու, Ն. Վեհափառութիւնը յայտարարեց թէ այդ զօրահանդէսը Իտուարտ Ի.թագաւորին ի պատիւ կատարուած էր։ Լորտ Ռոլոլի շնորհակալութիւն մատուցանելով, գովեց օսմ. զինուորներուն սքանչելի ընթացքը, ըսելով որ մինչեւ հիմա իր տեսածներուն լաւագոյնն են։

—Ուրբաթ իրիկուն, կայս. պալատն մէջ տրուած սեղանէն ետքը Լորտ Ռոլոլի ու հետեւորդները ներկայ գտնուեցան նուագահանդէսի մը։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ առաջին կարգի Շէֆգաթ պատուանշան շնորհել Լէտի Ռոլոլիի և երկրորդ կարգը՝ Միս Ռոլոլիի ու Տիկին Ճէյմսի։

—Ուրբաթ օրը Լորտ Ռոլոլի և Անգլիոյ դեսպանը այցելութիւն տուին Ռուսիոյ ու Ֆրանսայի դեսպաններուն։

—Աւստրիոյ, Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի դեսպանները, շաբաթ օրը Բէյա Բէյէն եր թալով, այցելութիւն տուին Լորտ Ռոլոլիի։

—Անգլիական պատուիրակութիւնը, կիրակի առաւ, Անգլիոյ դեսպանատան մատուռին մէջ կատարուած արարողութեանց ներկայ գտնուելէ ետքը ժամ 5ին, իր հիւրասիրութիւնները հետ պալատական կառքերով Թոփխանէի քարտիր իրաւ և անկէ Բեհլեր չոգենաւով Իմոնրն պահականաւը գնաց։ Թարհէնի արարողապետ Ղալիպ պէյ Թոփխանէի քարտիրէն ոգերթ մաղթեց Լորտ Ռոլոլիի որ խնդրեց իր երախտագիտութիւնները մատուցանել յօտս կայս. Գահոյիցի։ Կ. Պոլիս գտնուած մէջոցին իրեն նկատմամբ եղած կայս. շրջանաներուն համար։ Անգլիոյ դեսպանն ալ Թոփխանէի քարտիրէն ոգերթ մաղթեց Լորտ Ռոլոլիի։ Անգլիական պատուիրակութիւնը և հիւրասիրները Իմոնրն պահականաւով գացին Հէրէքէ, ուր հասան ժամ 8ին, և ընդունուեցան կայս. անձնական Գոնձուն նախարար Սաքիպ Ցովհաննէս էֆէնտիի և ուրիշ պաշտօնատարներու կողմէ։ Լորտ Ռոլոլի ու հետեւորդները այցելեցին Հէրէքէի կայս. գործարանը և յետոյ ներկայ գտնուեցան ի պատիւ իրենց տրուած սեղանի մը։ Լորտ Ռոլոլի, հետեւորդները և հիւրասիրները Ահմէտ Ալի փաշա իրիկուան նոյն պահականաւով դէպ ի Մուտանիա ճամբայ ելան։ Անգլիոյ պատուիրակութիւնը Պոսֆոր պիտի երթայ և անկէ Տարտանէլ, այցելելու Տրովթայի աւերակները։ Ցեռոյ Այնրոյ պիտի այցելէ և անկէ ալ Աթէնք պիտի երթայ։ Հիւրասիրեալ Ահմէտ Ալի փաշա մինչեւ Տարտանէլ պիտի ուղեկցի անգլիական պատուիրակութեան։

ՋԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ.—Վերաքննիչ ատեանի ընդհանուր դատախազութեան մէկ պաշտօնագիրը դատական ու ոստիկանական բոլոր պաշտօնեաներուն կը ծանուցանէ ձերբակալել Ուաշինկթընի օսմ. դեսպանատան առաջին քարտուղար Ալի Էֆէնտի որ Լոնտոնի մէջ Տէյլի Մէյլ լրագրին միջոցաւ թշնամական հրատարակութիւններ ըրած և թշնամական ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է և եղեռնադատ ատեանին առջեւ պիտի դատուի։

—Նոյն տեսակ ձերբակալման հրամանագիր մըն ալ Տէրվիշ փաշայի դէմ արուած է որ Կիպրոսի Զեման լրագրին մէջ թշնամական կարգ մը յօդուածներ հրատարակելուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է և եղեռնադատ ատեանին առջեւ պիտի դատուի։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԽՈՒՎԱՐԱՐՆԵՐԸ.— Թիքուէշէն կը գրեն Սէլանիկի Ասր լրագրին թէ պուլկար խուվարարներու խումբին պատկանողներէն ձերբակալուածները կը խոստովանին այդ քովիթէին վերաբերելինին։ Այն գիւղացիները որք ատոնց թելադրութիւններուն խաբուած էին, տեսնելով օսմ. կառավարութեան մեծութիւնը և հասկնալով գովիթէներուն ի՛նչ ըլլալը, պատրաստ են կառավարութեան ցոյց տալ քովիթէներուն կողմէ դրկուած ու պահուած զէնքերուն տեղերը։ Ցիսնապետ Սէլիմի հրամանին տակ գտնուած ոստիկան-զինուորները Թիքուշի մօտերը գիշեր առեն հանդիպեր են հինգ աւազակներու խումբի մը՝ զոր կը կազմէին քովիթէներու պատկանողներ։ Ընդհարումը կատարուեր է, սակայն աւազակները, գիշերուան մթութենէն օգտուելով, փախեր են՝ հրացան մը դներ և այլն թողելէ ետքը։ Թիքուշի մօտերը թափառող Եուվան ու Թ.շօ անուն երկու աւազակներ որոնք պուլկար հրոսխումբերու կը պատկանէին և առեն մը անոնց հետ գտնուած էին, ոստիկան զինուորներու կողմէ ձերբակալուեր են՝ իրենց ունեցած ռուսական և կրա հրացաններով։ Թիքուշի Նիքսթին գիւղին մէջ ալ Ալեքսանդր անուն մարդ մը որ հրոսխումբերու հետ փախստական կը գտնուէր, նոյն գիւղին մէջ տուն մը ապաստաներ է։ Ոստիկան-զինուորները իմանալով այդ տունը պաշարեր և հրաւիրեր են Ալեքսանդրը որ անձնատուր ըլլայ, սակայն չէ հնազանդեր և երբեք անգամ ոչ-վոլվերով կրակ ըրեր է զինուորներուն վրայ։ Վերջապէս տեսնելով որ ազատում չկայ, ինքզինքը սպանելով ուզեր, սակայն աչքէն ծանրապէս վիրաւորուեր և այդ վիճակին մէջ ձերբակալուեր է։

—Հեռագրական լուրի մը նայելով, պուլկար աւազակներէ վեց հոգի ուզեր են սահմանագիծը անցնիլ՝ Գոսովայի նահանգին Օսմանի գաւառակին Ագթաչի կողմէն և տեղւոյն պահականոցէն ղբէ կուած զինուորներուն վրայ կրակ ըրեր են։ Այդ աւազակներէն մէկը սպաննուեր ու մէկը վիրաւորուած ձերբակալուեր է։ իսկ միւս չորսը փախեր են։

—Պուլկարի յ ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանուցեր է ոստիկանութեան ձերբակալել ու բանտարկել Պուլկարիոյ հիւսիսային արեւելեան կողմը բնակող այն օտարականները՝ որոնք որոշ դրաշում մը չունին։

—Սոֆիայի ոստիկանապետ Պ. Պասմաճիէվի պաշտօնանկութիւնը առաջ եկած է՝ ընկերակցութեանց դէմ կորով ցոյց չտալէն։

—Սէլանիկի դերմանական հիւպատոսը, կ'ըսէ Իքսամ, որ պուլկար խուվարարներու դատաստանին ներկայ գտնուած էր միւս հիւպատոսներուն հետ, գոհունակութիւն յայտներ է կուսակալութեան, ըսելով որ պուլկար խուվարարներուն դատաստանը արդարութեամբ տեսնուած է, մանաւանդ ընդհանուր դատախազին ամբաստանագիրը ու տեղեկագիրը, ուր դատը այնչափ կենդանի գոյներով ներկայացուած և օրէնքին տրամադրութիւնները այնքան յստակօրէն պարզուած են որ Գէրլինի ընդհանուր դատախազ նշանաւոր Բայնաթ բրՓէէօրին պերճախօսութեան եղանակին բոլորովին կը համապատասխանեն։ Հիւպատոսը շնորհաւորեր է Սէլանիկի ընդհանուր դատախազը։ Իտալիոյ և Ֆրանսայի հիւպատոսներն ալ նոյն նպատակով շնորհաւորեր են տեղական կառավարութիւնը։

—Սոֆիայի դատարան մերժեր է՝ վերջերս ձերբակալուած քովիթէի նախագահները դրամական երաշխաւորութեամբ արձակելու աղերագիրը։

—Սոֆիայէն կը գրեն թէ քովիթէի նախագահ Սարաֆով ոչ միայն Միխիլէանոյի սպաննութեան, այլ Պուլկարիոյ մէջ և ուրիշ տեղեր գործուած կարգ մը ոճիրներու իրբեւ միակ պատճառ ու թելադրիչ պիտի ամբաստանուի։

—Սոֆիայի կայս. գոմիսէրը ծանուցեր պուլկար կառավարութեան ցրուել բոլոր քովիթէները և արգիլել անոնց գումարումները։

—Պուլկար կառավարութիւնը, տեսնելով որ քովիթէի պատկանողներէն ոմանք սպառնական լեզու մը կը գործածեն, որոշեր է անոնց դէմ խիստ միջոցներ գործադրել։ Պուլկար կառավարութեան պաշտօնեաներէն ոմանք ծանուցեր են թէ հրաժարած են քովիթէներու անդամակցութենէն։

—Մանչուրիի վերաքննիչ ատեանի պատժական հիւղին կողմէ կարգ մը պուլկար խուվարարներու մասին տրուած վճիռները վճռաբեկ ատեանին պիտի ղրկուին։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան Միրզա Մահմուտ խան արձակուրդ ստացած ըլլալով, յառաջիկայ շաբաթ ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Թէհրան։ Դեսպանին բացակայութիւնը չորս ամիս պիտի տեւէ և այդ միջոցին Կ. Պոլսոյ մէջ գործակատար պաշտօնի պիտի վարէ Սոֆիայի պարսկական ընդհանուր հիւպատոս Սարգէլմիլք խան։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Վեհ. Սուլթանը հարիւր ոսկի պարգեւեց Ցունէնքրու նախկին աշակերտներու Ընկերակցութեան՝ որ բարեպատակ նուագահանդէս մը պիտի տայ Իւլիոն Ցիրանէզի մէջ։

ԹՈՒՐԳԻՍ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ.—Բ. Դուռը Ռումանիոյ դեսպանատան յանձնեց առեւտրական պայմանագրութեան մը ծրագիրը՝ որ իրբեւ հիմ պիտի ծառայէ երկու կառավարութեանց միջեւ նոյն նպատակով կատարուելիք բանակցութիւններուն։

ՌՈՒՍ կառավարութիւնը որոշեց Պաղատի մէջ նորէն ընդհանուր հիւպատոսութիւն մը հաստատել, Պարայի ու Խարբերդի մէջ՝ հիւպատոսութիւններ և Պայազիտի մէջ ալ փոխ-հիւպատոսութիւն մը։

ՁՈՒՏԿԻ առաջին օրը, Ցունաց Պատրիարքական Տեղապահ Տ. Նաթանայէլ հանդիսաւոր պատարագ մատոյց Թէէրի մայր եկեղեցիին մէջ՝ լրջապատեալ Սինոդի անդամներէն։ Ներկայ էին Ռուսիոյ, Ցունաստանի, Սերբիոյ ու Սեւ Լեռան դեսպանները և յոյն հասարակութեան երեւելիները, եկեղեցական արարողութիւնները կատարուեցան։ Տեղապահ Տ. Նաթանայէլ բանախօսութիւն մը արտասանելով բարեմաղթութիւններ ըրաւ վեհ. Սուլթանին համար։

—Բոլոր դեսպանները կիրակի օրը ռուսական դեսպանատունը գացին և Զատկի առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

—Բեքայի Բանայիա եկեղեցին հանդիսական թափոր մը որուն կը նախագահէր տեղւոյն յոյն եպիսկոպոսը, կոչեցաւ Սէրայի առջեւ գնաց, ուր կառավարիչ Համի պէյի, ոստիկան զինուորներու հրամանատար Հիւսէյին փաշայի, ոստիկաններու ժողովին նախագահ Մէհմէտ պէյի և ուրիշ պաշտօնատարներու ներկայութեանը եպիսկոպոսը հայ դիտաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ վեհ. Սուլթանին համար։ Ցեռոյ իրաւագիտական վարժարանի ուսանողներէն Նիքոլի էֆ. Թուրքերէն բանախօսութիւն մը արտասանեց, Թուելով Ցունաց ազգին վայելած կայս. բարեմթիւ շնորհները և բարեմաղթութիւններ ընելով վեհ. Սուլ

րիարքին հրաժարեցուցման վրայ, բարեկամական յորդորներ տրուեցան Տ. Կոստանդիանոսի, հրաժարելու և այսպէսով իր ազդեցութիւնը անաղարտ պահելու համար։ Ընդհակառակը Պատրիարքը ոչ միայն չհրաժարեցաւ, այլ և մասնակցեալ կրօնական արարողութեանց, և յանդիմանութիւններ ուղղեց մեծամասնութեան ուղղութեան մեծամասնութեան, ընկալով թէ անոնք կը թերանան իրենց կրօնական պարտաւորութեանց մէջ։ Ասոր վրայ մեծամասնութիւնը պատասխանեց թէ հրաժարեցուցուած Պատրիարքը օրինաց դէմ կը գործէ, կրօնական արարողութեանց մասնակցելով և նոյն իսկ յանդիմանութիւններ ուղղելով։ Վերջապէս մեծամասնութեան որոշումը կայս. կառավարութեան կողմէ վաւերացուած ըլլալով, դատական նախարարութեան կրօնական գործոց տեսուչ Զիվէր պէյ ուրբաթ օրը ծէնէր երթալով Պատրիարքին հրաժարեցուցման պայմանագրութիւնը յանձնեց։ Այդ պաշտօնագրին ընթերցումէն ետքը, Պրուսայի մետրոպոլիտ Տ. Նաթանայէլ երկու ժողովներուն կողմէ Պատրիարքական Տեղապահ նշանակուեցաւ, և յետոյ զանազան կարգադրութիւններ եղան քառասուն օր ետքը նոր Պատրիարքին ընտրութեան համար կազմուելիք ընտրողական ժողովին Պոլսոյ թաղերուն և գաւառներուն կողմէ կարգուելիք ներկայացուցիչներու ընտրութեան նպատամբ։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ — Պրուսայի և Կէօրէնէի մետրոպոլիտները, կ'ըսէ Մոնիթէօր. Ցունաց Պատրիարքին ներկայ, Մեծ – Եպարքոսէն խնդրած էին Զատկէն առաջ վերադառնալ Խորինի, Սէլանիկի և Մանաստիրի նահանգներուն մէջ գտնուած քանի մը յոյն – օրթոտոքս եկեղեցիներ։ Արդ, հրաման տրուեցաւ նոյն կուսակալութեանց՝ այդ եկեղեցիները յանձնել օրթոտոքս հասարակութեանց և արտօնել անոնց վերաբացումը։

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ տեսչութիւնը շաբաթ օրէն սկսեալ անպայման կերպով դադարման դատապարտեց յունարէն Քոնսթանտինուպոլիս լրագիրը։

ԻՍԲԻՆՏԷՐՈՒՆԻ մօտ Եումուղ անուն տեղը նաւամատոյց մը չունենալ հասար Վէրիմ Գաբալը ստրատեգութեամբ ուղերապարտ մը մատուցուած է Մեծ-Եպարքոսին։ Աղերսարկուն առաջարկած է այդ նաւամատոյցին արտածուելիք ու ներածուելիք ապրանքներու իւրաքանչիւր հակիրճ մեծ ու փոքր տարը փարա առնել։ Նաև բոլոր ապրանքները այդ նաւամատոյցէն անցընել և մասնաւոր նաւամատոյցներու մուտքը արգիլել և եթէ այդ արգելքը չյարգուի ատոնցմէ նոյն տարը փարային կէսը առնել։ բայց դիտողութիւն եղած է թէ այդ ծրագիրը եթէ դրծադրուի, առեւտրական գործառնութիւններ պիտի դժուարանան և փոխադրութեան ծախքերը պիտի աւելնան։ Ատոր վրայ ապերսարկուն յանձն առեր է մաքառանն նաւամատոյցէն զատ ուրիշ նաւամատոյցներէ անցուած ապրանքներէն բան մը չպահանջել։ Նաև երկու հարիւր քիլօ կշռող սնուկներէ, կողոմնէ, տապկաներէ, հակերէ ու զարկերէ տարը փարա առնել։ 400 քիլոնցներէն քսան փարա և անկէ աւելիին համար ալ քառասուն փարա։ Երկաթներու, սախտակներու, երկաթ տախտակներու և մարթերու 200 թիլոն մէկ հակ հաշուելով 10 փր. և հատով եղածներու իւրաքանչիւր 50 հատէն՝ տարը փարա։ Ամէն տեսակ ապիւնեներու, կղմինարներու, տախտակամածի տախտակներու, մարմարի և զանազան ամաններու իւրաքանչիւր 200 հատէն տարը փարա։ Պարզ և հանքային ածուխներու իւրաքանչիւր թոնլէն քառասուն փարա։ Աղերսարկուն քսան տարուան պայմանաժամ կ'ուզէ և տարեկան զուտ հասոյթէն հարիւրին տասը-հինգ եկամտական գանձուն տալ յանձն կ'առնէ։

ՓԱՐՈՍՆԵՐՈՒ վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Սեպ. ծովի Բուժելի եղերքին վրայ Գալաքթիայի փարոսին տեղ որ մարտ 18ի երկրաշարժին փլաւ, առժամեայ փարոս մը դրուած է որ տանրկինդ մղոն հեռուէն կ'երեւայ և այսօրուընէ սկսեալ պիտի վառի։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ երեք սպաներ՝ հետեւակներու հազարապետ Պ. Ֆոն Վէնտիոթ թնդանոթաձիգներու հազարապետ Պ. Իմհով և ամրաշէն զօրքերու հազարապետ Պ. Աուլէր՝ կայս. Իրաքէի մը համաձայն, երեք տարուան համար պիտի պաշտօնավարեն դաւառներու օսմ. զօրաբանակներուն մէջ՝ գնդապետի ատիճանով։ Պայմանագրութիւնը ստորագրուած ու փի խանակուած է։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ.—Գարա Իպրահիմ-զատէ Սամի էֆ. աղերսագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս պաշտօնատարին, առաջարկեց որ լուսանկարիչներու կողմէ հասարակութեան տրուած կենդանագրի փորձերը գրպարկաններու դրոշմաթուղթին ենթակայ ըլլան։ Սամի էֆ. Հիճազի երկաթուղիին յանձնաժողովին ալ առաջարկեր է Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մէջ բնակարաններու վարձքէն տուրք մը դնելու։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշեց օտար հպատակներուն այն տեղն միայն Օսմանիէ թէզքէրէսի տալ, երբ արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ կատարուած են հպատակութիւն փոխելու յատուկ բոլոր գործողութիւնները։ Խորհուրդը որոշեց նաև քննութիւն կատարել՝ հասկնալու համար թէ կարգ մը օտար հպատակներ ի՞նչպէս կրցած են Օսմանիէ թէզքէրէսի ձեռք անցընել, որով ի հարկի կամ իրրեւ օսմ. հպատակ և կամ իրրեւ օտար հպատակ կը ներկայանան։ Մարդահամարի վերատեսչութեան հրահանգ տրուեցաւ որ միայն արտաքին գործոց նախարարութեան պահանջումին վրայ Օսմանիէ թէզքէրէսի տան օտարներուն։

ԱՐՄԱՆԻ և Դանորքի միջտեղը, ծրխատի հինգ մաքանենդներու և ռէժիի դէտերու միջև սասանի ընդհարում մը պատահելով դէտերէն երկուքը սպաննուեր են։ Իզմիրէն ուստիկան – զինուորներու տեղապահ մը և երկու հեծեալ ոստիկան – զինուորներ զրկուեր են դէտերը ձերբակալելու համար։

ԲԵՐԱՅԻ Գալեոնը Գալլուք թաղը յունական Այի Կոնստանդինոս եկեղեցիին, ուրբաթ գիշեր, թաղումի թափորը դուրս ելլելէն քիչ առաջ, դէպք մը պատահեցաւ։ Եկեղեցիին վառարանին խղողակները յանկարծ ինկան ժողովուրդին վրայ, առանց ոչ ոք վիրաւորելու։ Այդ անկումէն ներկաներուն մէջ խուճապ մը տիրեց։ կիները կը պոռային և տղաք կու լային։ Եկեղեցիին Թաղական Խորհուրդին անդամները մեծ ջանքերով կրցան հանդարտեցնել ժողովուրդը։ Եկեղեցական արարողութիւնները որոնք ընդհատուած էին, վերսկսան։

ԱՏՐԱՆԱԿԻ ԱՐԿԱԾՆԵՐ. — Ամէն տարուան պէս այս տարի ալ Զատկի առթիւ հրազէն պարպելու անտեղի և անիմաստ սովորութիւնը իր ցաւալի հետեւանքները ունեցաւ։ Բերայի մէջ, կիրակի օրը, Ալֆրէտ անուն մարդ մը ձախ ձեռքին բթամատէն վիրաւորուեցաւ։ Գալեոնէը Գալլուքի կողմը Մրիթօ անուն մարդ մը ատրճանակ պարպած ատեն ձեռքին մատները կտրեցան։ Բժիշկները հարկ դատեր են կտրել ձեռքը։ Ծէրիտէի Զայլաք փողոցին մէջ Թրքանատիլօ անուն տասերկու տարեկան սպասաւոր մը տանը պատշգամը մաքրած ատեն, մօտերէն արձակուած հրազէնի մը գնդակը անոր ձախ սրունքը մխուեցաւ։ Դալաթիոյ Սէն-Պէնուա վարժարանէ փոքր աղջիկ մը, կիրակի առաւ, դուրս եկած ատեն արձակուած ատրճանակ մը ձախ աչքին տակէն վիրաւորուեցաւ։ Հրազէն պարպողը՝ Թէոտոս Պէտրոնի ձերբակալուեցաւ։ Գատրգիւղի Այա Թրիատա եկեղեցիին մէջ Թատուրի անուն մարդ մը ալ սրունքէն վիրաւորուեցաւ։ Աւրմանակ արձակողը՝ Բանտէօթ ձերբակալուեցաւ։

Ազգային Լուրեր

ԶԱՏԿԻ ՏՕՆԸ

Սովորական շքեղութեամբ ու պայծառութեամբ անցաւ Զատկի տօնը։ Մայրաքաղաքիս և արուարձաններու բոլոր եկեղեցիները խնդուած էին հաւատացեալներու բազմութեամբ մը, որ տօնական օրերու մէջ արդէն բնաւ պակաս չըլլար եկեղեցիներէն։ Ամէն եկեղեցւոյ մէջ, քարոզիչները իրենց կարողութեան ու պերճախօսութեան համեմատ բացատրեցին օրուան տօնը։

Ս. Պատրիարքը Զատկի առաջին օրը պատարագեց Մայր եկեղեցւոյ մէջ ու քարոզ խօսեցաւ օրուան տօնին այժմէութեամբ։ Այս տարի, Պատրիարքարանն ալ նորոգուած ըլլալուն, Ն. Սրբազնութիւնը եկեղեցական արարողութեանց աւարտումէն ետքը թափօրով Պատրիարքարան ելլելով օրհնեց նորոգուած յարկերը։

Պաշտօնական ընդունելութիւնը ծանուցուածին համեմատ տեղի ունեցաւ երկուշաբթի օր, նոյն այդ նորոգուած սրահին մէջ։ Բացի Կրօնական ժողովոյ Ատենապետ սրբազանէն, ներկայ էին Ճէվահիրեան, Վեհապետեան, Երցեանս սրբազանները և վարդապետներ։ Քաղաքական ժողովէն ներկայ էին Ասլանեան փաշա, և Նորատունկեան, Խորեան, Նուսուֆեան. Զայեան ու Գրաակէօզեան էֆ.ները։ Ներկայ էին նաև Ազգ. հիւանդանոցի ներկայացուցիչներ՝ Կիւլաէֆկեան, Կիւմիւշկիրտան և Լիմոնեան էֆէնտիները տեսուչ խորհրդոյ, յանձնաժողովներու, Թաղական խորհուրդներու անդամներ, մամուլի ներկայացուցիչներ և ուրիշ ծանօթ ազգայիններ։

Գուրգէն էֆ. իր տարեկան բանախօսութիւնը ըրաւ հետեւեալ կերպով.—

«Ամենապատիւ Սրբազան Հայր,

«Ցանուն Օրինական ժողովոյ պատիւ ունիմ Ս. Յարութեան տօնին առթիւ, ջերմագին շնորհաւորութիւններ մատուցանել Ձեր Բարձր Սրբազնութեան, իբրև արժանաւոր Նախագահի Թուրքիոյ Հայոց Կեդր. Վարչութեան, և որդիական ակնածանօք Ձեր օրհնութիւնը հայցել բովանդակ Հայ ժողովրդեան վրայ որ կ'ապրի, ընդ հովանեաւ Օսմանեան պետութեան, ի ծոց Հայ. Եկեղեցւոյ։

«Յարմէկեաւ կը սկսի արդի Ազգ. Վարչութեան կրկին ժողովոց և տեսուչ խորհրդոյ պաշտօնավարութիւն, այն է Ձեր Պատրիարքական ընտրութեան առաջին օրէն, աւելի քան չորս տարիէ ի վեր, կարելի չէ անտեսել այն զգալի բարեփոխումն որ ազդեց մեծապէս Պատրիարքարանի ընդհանուր վարչական կազմակերպութեան վրայ, սկսեալ դաւառական հովուութեանց վերակազմութենէն որ Ամեն ժողովոյ տեսչական ջանքից առաջ կայ եղաւ ի սկզբանէ։ Ուրոյց և կարօտելոց խնամածութիւնն, գործ ոչ նուազ հոգածութեան արժանի, կարելի է առանց վերապահութեան ըսել թէ՝ ոչ մէկ պարագայի մէջ անտեսուեցաւ Ազգ. Վարչութենէն, որչափ կը դիւրացնէր հասարակաց ձեռնտուութիւնը, ըստ ինքեան պատուաբեր Հայ. ազգին բարեսէր զգացմանց և բարոյական զօրեղ նկարագրին։ Մասնաւորապէս արժան է յիշատակել հանրային անտարաւոյչ օժանդակութիւնը՝ որ թեւ ու թիկունք եղաւ մեր մեծագոյն մարդասիրական հաստատութեան, Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի, վարիչ մարմնոյն գնահատելի ծառայութեանց։ Դիպուկական գործն ալ, որուն կ'արժէ նուիրել միշտ կարեւոր բաժին մը մեր ամենօրեայ հոգածութենէն, սկսած է տակաւին քայլեր առնուլ բարւոքման շուրջն մէջ։ Կեդրոնական վարչութեան Ուսումն. Խորհուրդը, համաձայն դրծակցութեամբ կրթական պաշտօնէից կ'աշխատի յարդիւնս ածել հնարաւորը, եթէ ոչ բաղձալին՝ որ պիտի զգացուի յաւէտ դաստիարակութեան գործին մէջ մանաւանդ, կանոնաւորելու մտադրութեամբ հմմարիտ նախակրթութեան մը առանդումը մեր մատաղ սերնդին, և բարւոքելու հիմնապէս կրթական աշխատաւորաց դիրքն ու վիճակը։

«Բայց կան տակաւին կարեւոր գործեր որոնք Ձեր Բարձր. Սրբազնութեան և Կրօն. ու Բաղ. Ժողովոց մշտատեւ զբաղմանց առարկայ կը մնան գտնելու համար իրենց բաւական լուծումը. համաձայն Պատուական օրինաց և Հայ. եկեղեցւոյ աւանդութեանց։

«Մաղթենք սրտագին ինչպէս միշտ, արեւշատութիւն և բարօրութիւն մեր Օգոստ. Կայսեր Սուլթան Ապտիւլ Համիտ Խանի, որոյ միլիոնաւոր հպատակաց մէջ անեղծ հաւատարմութեամբ կ'ապրի Հայ ազգն ալ՝ պահելով պահպանելով իւր եկեղեցին ու լեզուն, և կը յարատեւէ զարգանալ խաղաղիկ, Կայս. կառավարութեան հովանւոյն ներքեւ։

«Վարողութիւն կը մաղթեմք և Ձեր. Սրբազան Պատրիարք Հայր, ինչպէս նաև Ազգ. վարչութեան Ժողովոյ և Խորհրդոյ իրենց բազմաչարաշատ պաշտօնավարութեան մէջ, և կը խնդրեմք այս հանդիսաւոր առթիւ Ձեր Բարձր Սրբազնութենէն՝ յաւտ Կայս. Գահոյից մատուցանել Հայ ազգին դարաւոր հաւատարմութեան հաւատիքը։

Գուրգէն էֆ.է ետքը խօսք առաւ Բաղքական Ժողովոյ դեր ատենապետ Սաեփան փաշա, հակիրճ բանախօսութեամբ մը օրուան տօնը շնորհաւորեց Ս. Պատրիարքին, ուրկէ ետքը Ն. Սրբազնութիւնը խօսք առնելով. շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած շնորհաւորութեանց համար։ Յետոյ վարչական ժողովներու վրայ խօսեցաւ, բարեփոխութիւններ տուաւ Պատրիարքարանի շինութեան մասին՝ զոր Նորատունկեան Գաբրիէլ, Կիւմիւշկիրտան Գրիգոր և Տիլպէրեան Զարեհ էֆէնտիները յանձնելի մը յանգելի մը յանգեցուցած էին քանի մը հարուստ ազգայիններու հետ։ Ն. Սրբազնութիւնը խօսեցաւ նաև Պատրիարքարանի ելեմուտքին վրայ, և Պատրիարքարանի սնտուկին արդի անձուկ վիճակին իրր գլխաւոր պատճառ ցոյց տուաւ ազգ. տրոց վճարումներուն անկանոնութիւնը։ Ս. Պատրիարքը շնորհակալութեամբ յիշեց վերջին անգամ Վեհ. Սուլթանին կողմէ թէ՝ որբերու և թէ Ազգ. Պատրիարքարանի եղած կայս. շնորհները, և բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան արեւշատութեան համար։

Ն. Սրբազնութիւնը մաղթանքներ ըրաւ նաև Ս. Հայրապետին, եկեղեցական դասուն և պաշտօնական մարմիններու համար։

Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս ալ կրօնական ժողովին կողմէ շնորհաւորութիւններ ըրաւ, ուրկէ ետքը մեծաբանքներ եղան ներկաներուն, որոնք յետոյ այցելեցին Պատր. փոխանորդ սրբազանին և Երուսաղէմատան։

* * *

Զատկի առաջին օրը Պատրիարքարան շնորհաւորական այցելութեան եկան Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Իտալիոյ և Աւստրիոյ դեսպանատան առաջին Թարգմաններ, Պարսից դեսպան Միրզա Մահմուտ խան՝ իր առաջին Թարգմանին՝ Յ վկանէս խանի հետ։ Զատկի առաջին օրը, Ս. Պատրիարքին Բերայի բնակարանը այցելեցան ճգած են ռուսական, ֆրանսական, գերմանական, ռումանական, պելժիական, հելլենական դեսպանները, Աստրիոյ ընդհ. հիւպատոսը, պապական նունցիաթը, կայս. Ս.ծնական Գանձուն Վաճառականաց Խորհուրդի Լիսէի անօրէնը, Յարութիւն փաշա և Սեւեան փաշա։

Այցելեցան դրկած էին նաև դատական Բարձր. նախարարը և Բաղքապետ Բրտվան փաշա։

* * *

Զատկի երկրորդ օրը Ազգ. Պատրիարքարան շնորհաւորական այցելութեան եկաւ Պուլկարաց Էկզարքը, ընկերակցութեամբ իր գործակատարին և երկու եկեղեցականներու։ Պատրիարքարանի մէջ պատշաճ ընդունելութիւն մը եղաւ իրենց։ Ս. Պատրիարքը և Էկզարքը սրբազանը փրանսերէն լեզուով զատական փոխադարձ շնորհաւորութիւններ ըրին։ Էկզարքը, մեկնելէ առաջ մայր եկեղեցի իջնելով աղօթեց։

Անկէ ետքը շնորհաւորական այցելութեան եկաւ Հայ. Հռոմէականաց Պատրիարք Լիմոնուէլեան Սրբազան, ընկերակցութեամբ փոխանորդ Արիսիարեան արքեպիսկոպոսի, գործակատարին և վարդապետներու։ Երկու պատրիարքները 20 վայրկեանի չափ տեսակցեցան։ Լիմոնուէլեան արքեպիսկոպոս և իր հետեւորդները արժանավայել կերպով պատուասիրուեցան թէ՝ ժամանած և թէ մեկնած ատենին։

* * *

Պատրիարքական Փոխանորդ Սրբազանը, կիրակի օրը, ընկերակցութեամբ Տ. Բարգէն Ծ. վարդապետի և Մէլիքեան Մկրտիչ էֆ.ի Ցունաց Պատրիարքարանը գնաց և նորընտիր տեղապահին շնորհաւորեց զատական տօնը և միութեամբ Տեղապահական ընտրութիւնը։ Փոխանորդ Սրբազանը եւ իր հետեւորդները պատշաճօրէն ընդունուեցան եւ սիրալիր հիւրասիրութիւն մը գտան։

—Ս. Պատրիարքը, այսօր, փոխադարձ այցելութեան պիտի երթայ Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքին եւ Պուլկարաց Էկզարքին։

Բաղէշէն կը գրեն մեզ մարտ 17 Թուականով.— Խիզանու Ս. Խաչ վանուց որբանոցին մէջ առ այժմ կը պատսպարուին քսան հատ որբուկներ։ այդ որբանոցը կ'ընդունի Ազգ. Պատրիարքարանէ 15 օսմ. ոսկւոյ նպաստ մը։ Կը լսենք որ այդ թիւը ի մտոյ պիտի կրկնապատկուի։ Վանքը ի վիճակի է մասակարարելու ցորեն և պտղեղէն. քանի որ այդպէս է, որբերու Թուոյն կրկնապատկումը և կարող ուսուցչաց անուանումն ալ իբաւամբ պիտի պահանջուի, նաեւ համատ արհեստանոցի բաժնի մը յաւելումը։»

—Ազգ. հիւանդանոցի հոգաբարձութեան տեղեկագիր Պատրիկ էֆ. Կիւլպէկեան, և անդամներէն Գրիգոր էֆ. Ալեանեան ու Տիգրան էֆ. Մանուկեան, ընկերակցութեամբ Ասլանեան Յարութիւն էֆ.ի և Տոքթ. Տաղաւարեան էֆ.ի երէկ ազգ. Հիւանդանոց երթալով բոլոր յարկերը այցելեցին և խորհրդակցութիւններ կատարեցին գործադրելի բարեփոխումներու մասին։

—Բիւրակնի Զատկի թիւը հրատարակուեցաւ հետեւեալ բովանդակութեամբ.— Յաղողութիւն ակնկալեցէք. Յակոբոս Յ. Ճէշիմեան։— Աղօթքի ժամեր. Ա. Կ. Պետիկեան։— Աստուածային երգերը (բանաստեղծութիւն). Արտաշէս Յարութիւնեան —Գրական քմայքներ (ոսկի ձուկերը). Եղիազար Աբէգեան։ — Կոմս Թոլսթոյի կեանքէն. Յովհ. Ս. Սալիքսանեան։ — Մեր Բաղքին (Նորավէպ) Վահան Յարութիւնեան։ — Հագիս (Սօսէ). Յովհ. Գաղանճեան։ — Անգլերէն առեւտրական գրականութիւնը։ Մ. Շ.։

Հեռագիր Այսօրուան

(Ամբողջ ոը Քոնսթանթինոբլը)

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՎԻԵՆՆԱ, 15 ապրիլ։— Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը ամբողջ օրը քաղաքը այցելեց։ Իրիկուան ներկայ դրուեցաւ Վիեննայի գերմանական դեսպան Էօյլենպէրկի իշխանին կողմէ ի պատիւ իրեն տրուած պարահանդէսին։ Ներկայ գտնուեցան նաեւ Ֆրանց Եոսէֆի կայսրը, արքունիքը. նախարարները և դեսպան-կան մարմինը։

ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎ ԿՈՄՍԸ

ՊԷՐԼԻՆ.—Նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսը հոս հասաւ։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.—Նաբոլիի ու Ճէնովայի շրջանաւերու նաւաստիներէն շատերը բանթող ըրին։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռիւթէր կ'իմանայ Բիւթէոսպորկէն թէ, պատերազմին առեն, Մուրքիոն լեռներուն մօտ ոսկեհանքի հարուստ երակներ գտնուեր են։

—Հեռագրի մը նայելով, Պոէրներ, թանձր մշուշի մը ատեն, յաղողեր են Ֆրբէնչ զօրավարին զինուորներէն հինգ հարիւր հոգի գերի բռնել, սակայն այս լուրը պաշտօնապէս կը հերքուի։

ՎԻԻԵԹԵՆՊԵՐԿ

ՇԹՈՒԹԿԱՐԹ.—Նախարարապետ Պառոն Շոթ ֆոն Շոթէնշթայնի հրաժարականը ընդունուեցաւ և անոր յաջորդեց դատական նախարար տոքթ. ֆոն Պրայթենկ։

ՉԻՆՈՒՈՒ ԴԵՊՔԵՐԸ

ԲԷՔԻՆ.—Վ. լաէբսէ մարէշալը զինուորներ զրկեց Բէքինի հիւսիսային կողմի լեռները՝ չինական հրոսակներուն ցրելու։

(Ամբողջ Նապոլեոնայ)

ԿՐՈՆ ԶՕՐԱՎԱՐԸ

ԲԱՐԻԶ, 15 ապրիլ։—Կրա զօրավարը, հնարիչ համանուն հրացանին որ երկար ատեն գործածուեցաւ Ֆրանսական բանակին մէջ, այս առտու մեռաւ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՐԻԶ.—Պէլճիքայի թագաւորը ամսոյս 16ին (այսօր) Անթիպի մէջ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Ցրանսայի նախարարապետ Պ. Վալտէք Ռուսսոյի հետ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Բրէթորիէյէն կը հեռագրեն թէ Պոէրները Թրանսվալի փոխադրեր են Թրանսվալի կառավարութեան կեդրոնը։

ՎԱՏԻԿԱՆ

ՀՌՈՄ.—Պապը այսօր եկեղեցական դանիպի ժողով մը գումարեց և բանախօսութիւն մը արտասանելով յայտարարեց թէ մեծ ցաւ կը զգայ տեսնելով Եւրոպայի զանազան մասերուն մէջ կաթոլիքներուն դէմ յայտնուած թշնամութիւնները։ Պապը տասերկու կարտինալ անուանեց, որոնց մէջ կայ մանսէնեէօր Սան-Մինիթէլլի։ Կ. Պոլսոյ տիտղոսաւոր Պատրիարք կարգեց մանսէնեէօր Նոյէլլան որ Անտիոքի Պատրիարք էր և քարտուղար կարանանեաներու ժողովին։ Մանսէնեէօր Բասէրիի Անտիոքի տիտղոսաւոր Պատրիարք կարգուեցաւ որուն աթոռը Հռոմի մէջ է։

ԺԱՆՏԱԼԽՏ

ԼՈՆՈՆ.—Մինչեւ այսօր Բէրթաուսի մէջ ժանտախտ է 412 դէպքեր պատահեցան որոնց 110ը Եւրոպացիներէն։

ՋԻՆՈՒ ԴԵՊՔԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ. — Բէքինէն կը հեռագրեն թէ դեսպաններուն եւ զինուորական պատուիրակներուն միջեւ կատարուած բանակցութիւնները մեկ չաթէն պիտի աւարտին։ Ռուսիա՝ 450 միլիոն ֆրանկ հատուցում կը պահանջէ, Ցրանսա՝ 200, Գերմանիա՝ 350, Անգլիա՝ 120, Մ. Նահանգները՝ 125, Ճապոն՝ 150 եւ Աւստրիա, Իտալիա ու Սպանիա ալ 50ական։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	28 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	29
Ամէնէն վար գին	»	25	28
Բումէլի երկթ. գոց.	Ֆր.	112	87
Ամէնէն բարձր գին	»	113	—
Ամէնէն վար գին	»	112	75

ԹԱՆՈՒՄ 3 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Ֆ.	25	30 1/2
Բումէլի երկաթուղի	Ֆր.	112	7/8
Հանանէ		—	
Դէբէի		14	05
Օսմ. Պանքա		—	—
Բէյրութ ծէնէրալ ՕՖՖ.		1	67
Ոսա. ՕՖ. Շանմ է Վալէօա		6	13
Օսմ. Ապոտ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	25
» ծէուեսան		195	—
» պարտաթ.		463	—
Գարտի Ֆ. Պոլսոյ		46	—
Թրանսվալ		90	—

ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լանտան Է ամիս	Ղրշ	109	05
» » » չէք	»	110	—
Քարտիզ » »	Ֆր.	23	—
» » » չէք	»	23	—
Գէրլին անտանտա չէք	Մարք	4*	56
Ցիւրիխ չէք	Ֆրանք	21	82

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	[illegible]	23
Ընդլիական ոսկի	»	[illegible]	09
Բոլ Եմէրլիայ	»	91	—
Գրլինեց	»	32	02
Մէնիթիկ ղրուտ	»	[illegible]98	10
Մէնիթիք	»	98	
Բուլգի Ոսկեգրամ	Օ. Ո	6	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՓԱՆԱՐՔ

ԲԱՐԻԶ 15 Ապրիլ

Դրամ. Ֆանտ Է 0/0	101	15
» » Է 1/2 0/0	102	67
Օսմ. Ֆանտ. ոսկի Դ.) բաց. Ղրշ.	23	82
) գոց. »	23	87
» » » Բ.	»	
» » » Գ.	»	26	80
Օսմ. Պանք Քանքա Ֆր.	545	—
Օսմանիէ »	468	—
Բումէլի երկաթուղի »	114	50
Օսմ. մարտաւուն »	516	—
Օսմ. Ռէժի »	323	—
Գրեսիթիէ Թիւրք Է 0/0	512	-
Բէյէի Լիսէ	1037	—
Խանտիան Ֆանտ »	96	50
Ոսմանիական արտարքն »	92	72
Թրանսվալ »	93	—
Տէր Լանտանի վրայ »	25	180
Գրամտգրայ »	3	—

ԼՈՆՏՈՆ. 15 Ապրիլ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	95	63
Օսմանեան Ֆանտ սէրի Բ.	48	75
Օսմանեան Ֆանտ սէրի Դ. բաց.	26	50
Օսմանեան Ֆանտ սէրի Դ. գոց.	23	25
Օսմանեան Պանքա	11	75
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 0/0	83	50
» Մենօքոլ	54	—
Գուլիսթանան 1888	89	75
Լիմբասիէ իւնիֆիէ	106	50
Տօմինիոպ	105	50
Թրանսվալ	3	68
Այտրն երկաթուղի	13	
Ֆախտուէթիւն	25	370

ՎԻԵՆՆԱ. 15 Ապրիլ

Տէրէան. Լանտանի վրայ »	240	30
Բումէլիի երկաթուղի »	108	20
Օսմ. Թէմի »	295	—

ՊԵՐԼԻՆ. 15 Ապրիլ

Ռուսկի »	216	75
Բումէլիի երկաթուղի »	111	50
Ռուսական երկաթուղի »	—	—
Փոս. Լանտանի տրամ 3 տրամ »	20	240

ՊՐԻՒՍԷԼ 15 Ապրիլ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	23	50
Բումէլիի երկաթուղի	113	50

ՊԱԶԱՐ ՕԹԱՄՊՈՒԼ

ԱԳՏԻՒՐԻՒՇՄԱՆ ԹԷՎՖԻՔ ԷՖԷՆԴԻՅԻ

Պոլիս, Պանճէ Գաբու, թիւ 51

Այս ծանօթ վ ճառասան մէջ կարելի է գտնել եւրոպական լաւագոյն ապրանքներ, շալուիներ, գիշերանոցներ, տէքոլթէ շապիկներ, թաշկինակներ, գուլպաներ, ֆիթիլներ, անուշահոտութիւններ, ապաժուռով լամպաներ, պայուսակներ և այլն, և այլն։ Բոլոր ատոնք աներեւակայելի ոլորտ ատոնցմէ ածան գիներով։ Դիմեցէք ու զոհ պիտի մնաք։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.—Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանը մտնել փափաքողներուն թէ՝ այդ հաստատութեան վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ 4/17 ապրիլ 1901, չորեքշաբթի օրը։ Առանց կրթի և ազգի խտրութեան ամէն ոք կրնայ ընդունուիլ, հետեւեալ պայմաններով — Ընտրելիները պարտին առ նուազն 18 տարեկան ըլլալ։ Այդ տարիքէն վար եղողները չեն կրնար ընդունուիլ։ Ընտրելիները հետեւեալ ինդիրներուն մասին մուտքի քննութեան պիտի ենթարկուին.— Ա. Թուաբանութիւն և Բ. Երկրին մէջ խօսուած լեզուներէն մին գրել կարդալ։ Քննութիւնները թուրքերէն լեզուով պիտի կատարուին։ Հաստատութիւնը ընդունուելիք աշակերտներուն թիւը 30ի որոշուած ըլլալով, ատոնք պիտի ընդունուին ընտրելիներուն մուտքի քննութեանց պահուն չահած թիւերուն առաջնութեան կարգով։ Հետեւաբար ընտրելիները պէտք է որոշուած թուականէն առաջ իրենց խնդրագիրները ներկայացնեն Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին Տնօրէնին, և բացման օրը ներկայանան անձամբ իրենց հետ ունենալով ծննդեան և բարի վարքի վկայագիրները։ Երկրորդ տարուան աշակերտներն ալ պարտին ներկայ գտնուիլ վարժարանին բացումին, 1901 ապրիլ 4,27ին։

7/20 մարտ 1901 12—12

1803

IMPER'AL

ԻՄՊԵՐԻԱԼ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱԳԱՀԱՆԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԳԼՄ ՀՐԵՀԷ

Հաստատեալ ի Լոնտոն 1803 ին

Դրամագլուխ Ա. Ո. 2,000,000

Վճռաւոր հատուցուած 16,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, չէնք և այլն խստ չափաւոր գիներով

Դեր-զործակատար Լիսիզոր զործակ. Թուրքիոյ ՅՈՍԻՓՕՆ Տ. ԳԻՒՐԳԻԼԻ Շ. Բ. ԳԻՒՆԹԷՐԸ

Գալաթիա, Ինայէթ Խան

Կինն՝ իբրեւ Օրիորդ

ԳՈՒՍԱԿԱՆ ԿԵՆՑԱՂԻ Մ

ՄՈՒՏՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուտուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Իսահէթ խան, Վօյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

Օ ՏԸ ՔՕԼՕՆԵԸ 20ՐԴ ԴԱՐՈՒ ՍՊԻՆԱՆ

Ճշմարտապէս չահեկան է նկրթողը ընել այն օտը թուալէթին, որ Զեր քմահաճոյքին, գնահատումին, դրամական կարողութեան համեմատ՝ կրնաք չիշը 16 ֆրանքանոցէն սկսեալ մինչեւ չիշը 5 ղրուշնոցի տնսակը գործածել։ Արդ, այն մաղդը որ առողջութեան, գեղեցկութեան ու մաքրութեան հոգ կը տանի, պէտք է լուրջ ուշադրութիւն մը դարձնէ այն առարկային, որ իր առօրեայ արդուզարդին կը ծառայէ, մինչեւ իսկ հոգածու գտնուելու է այն ջուրին համար, որով դէմքը ու ձեռքերը կը լուայ։ Հետեւաբար պէտք է մեծ հոգ տանիլ տրդուզարդի համար գործածուած այն ալքալային արտադրութեանց նկատմամբ, որոնք եթէ խնամով պատրաստուած չըլլան, մորթը կը մաշեցնեն։ Օ տրֆօլՕներն այդ դասակարգին մէջ կը գտնուին։ Անոր 98%ը զուտ և պարզ ամենագէշ տեսակէ ալքալիներով պատրաստուած է, որ մորթին կը ջնջէ անդամանդի կերպով։ Այս Օ տր ՖօլՕներն ոչ միայն անվնաս է, այլ և այնքան անվիճելի փափկութիւն մը կուտայ մորթին և զայն երկար տարի հոտաւէտ կը պահէ որ ամէն մարդ պիտի ստիպուի միւս արդուզարդի ջուրերը և անուշահոտութիւնները թողուլ և այս Օ տր ՖօլՕներն միայն գործածել որ հրաշալիք մըն է իր տեսակին մէջ։

Կը ծախուի, Բէյրութ, Ֆօն Մարէյի, Բիկմալիոնի և Ֆոլիս Սուլթան Համամ, Ակմէտ Ֆարուքիի վաճառատանց մէջ։

705 9—12

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, անշարժ առացուածք, վաճառք, ելն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր ապահովագրութիւններ։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, ողջ օժիտ և ծերութեան համար հասոյթ։ Անկախ թաքիֆ մը անձնաւորութեան, մանաւանդ և ճամբորդութեան համար։

ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ։ Ապահովագրութիւն ճամբորդներու համար, տանուած ապահովագրութիւնները ետ առնելով կամ տանց ետ առնելու։

ԱԶԱՏ ՊԱՇՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կրկին կրկին ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բոլոր Արեւելքի համար (Թուրքիա, Յունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ժ. Գ. ՀԱՍԱՐԵՓՕ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գոֆֆէնի խան, թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Սառաքիէ խան, Պանկէ Դարու։

Ընկերութեան դրամատունն է

ՔՐԻՏՏ ԼԻՕՆՆ 599

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԷՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութենէ կը զրկեն զմարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած Ջերմամիզութիւնն անվնաս կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄԻՐ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարեալապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և մեզանքն ու ամորձիները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատցնելէ ուրիշ բան չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄԻՐ բոլորովին զերծ է այս անհաճութիւններէն։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գտնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը փնտրեն իրենց առողջութիւնը։

Սանդալ Սալօլէ Էմմիրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցներուն։ Զգուշացէք անուններու նմանութիւնէն. Էմմիրի անունը փնտռեցէք։

661 30—52

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻԴԻ

ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻԶՕՐԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻԴԻ

Անվնաս. կը ջնջէ սուզանքն, փլուզեր, ներբլեռները, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանց քարորբոյան, արիւնամիզութեան, առանց միզացաւ պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անզուտ և ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալները։

Ամէն քաբսիլ ՄԻԴԻ անունը կը կրէ։

Ամէն դեղարաններ

A.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱՊՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԷ 396

(Եանենի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուրեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գարջիքներու միջոցաւ ամենատարբեր ցաւած տեղերը մէկ անգամէն կը լիցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու դիպմանաց։

Նորահնար դեղանոցաւ, նեարդ, ճուչակաւոր և դիմացիկն արհեստական ոտքեր կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմի ձեւաւորութիւն քաս տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թարմացուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ ատամնոցներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութեան։

Ե. Գ. Զեմանները կիրակի օրերն ալ (միայն կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (միայն կէս գիշեր) հիւանդ. ընդունելի։

Ծանօթ.—Գալաթիոյ կողմը մանաւանդ ԶՈՒՆԻՆԻ։ 197

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆԴՈՆ

Ընկերութեան գրասենեակը 31 դէկ. 1898ին

162, 924, 140 ֆունտ

Ֆոնտի նիստեր, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսական թոշակ, ելն.

362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 թղթեր տուած է որոնք 58,680,000 ֆունտի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԷՐԻՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Գոլիս, Մէյտանճըի փողոց, Ալալէմճի խան։

Մինչորդներուն լաւ վարձատրութիւն ալիսի ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէճիի խան։

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՌԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 տեսպ. 26ին կառավարութեան ճակատուրեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Դեմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ ֆր. 967,321,496

Պահեստի դրամ ֆր. 270,096,743

ՊԷՐԼԻՆ ՎԻՔՏՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, գրկանաց թոշակ, ելն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կենդ. կրոյ, առանց բժիշկի քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կնոջը, կամ ողջ ու որբերու համար օժիտ մը, լաթիական փոքր վճարումներով.—(Մինչեւ այս պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն օգեենալի, երկաթուղիի, թիւնելի ելն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ Մէկ ֆրանքէ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆ.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՍՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ Խան, թիւ 7, 8, 9։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿ. Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Յիսունամեայ Յեւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բիչիէ փողոց (Գուվա ոչ ղ Իդալիէնի անունը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատասխանատուութիւնն է Մէկ Միլիարդ 359 Միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 6,230,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիարդ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագիրքը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնեն թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստ. բնակութեան և ճամբորդութեան յարկից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ առաջին տարեմտէն սկսեալ, ապահովագրողին համար իրաւունք անկուտ չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնաճաքներով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ գրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Ծնօրէնութիւն ի Թուրքիա Ֆ. ՕՒ. ԼՈՒՒԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ. Քանչիլ-Գալաթիրակ

192 Ե. ՀՈՒՆԶՕՅԵՆ

Վարչական փոխանակ Վիքտոր Խան Գալաթիա

ՀԻՆ ԳԻՆԻ

երեսունրուբ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինութիւններու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, Հանքուչեալ ճանապարհ Յակոբ աղայի տանը։

ՅԱՐԵՎԱՆԵԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄԱՐԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱԳՔԻ ՆԻՒ ԸՆԿ.

ՊԱՍԱԳԻՐԱՅ ՇՈՒՇԵՆԻՆԵՐ

Ապրիլ 13ին Առաւեղի, Մարսիլիայէն։

» 17ին Միսկրէի, Անտուոլ. եղերքէն

ՊԱՍԱԳԻՐԱՅ ՇՈՒՇԵՆԻՆԵՐ

Ապրիլ 13ին Առաւեղի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։

» 17ին Միսկրէի, ուղ. Մարսիլիա, Ֆոսսակ ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Ճանապարհածախս համար, դիմել գործակալն Թոզի Հանի Գալաթիոյ դրամատան դիմաց։ 516 Թ. ԲԱՂՊՈՒԼ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կենդրոնատեղին Բիւրեղապուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մարգարէա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀԲԴԵՀ.— ՆԵՔՆՐ.— ՈՒԱԳԴԻՐԻԹԻՒՆ.— ՍՊԿԱՄԻ։

Ընկերութեան քննել ի Ն. Գոլիս

Ջ. ՀԷՆԻՊՄԷՆԻՔ

Ղալաթիա, Գալաթի կրտ (Ֆի տեղը Մարսիլիա)

Երաշխաւորութեան դրամագլուխ 121,765,333 ֆր.

1898 ի հասոյթք 34,775,462 »

1881 են ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է ժամ՝ 164,172,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար

ԹԷՈՖԻԼ ԲԼԱՔԼԷՆ 524

1900 ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՐԳԱՐԻԹԻՒՆ ԹԷԹԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՌԱՆՈՎ ԿԱՐԻ ՄԵԹԷՆԱՆ

ՆԻՈՒ-ՀՈՄ

Ստացած է մեծ մրցանակը և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Ե. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՐ

ԸՆԴՀ. ՄԵԹԵՐԱՆՈՑ —Գոլիս, Գահէկգաբու, Համիտիէ Ճատտէսի թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՐ.—Իզմիր, Սիլիվրիի, Աֆիոն-Գարահիսարի ելն.ի մէջ։ 575

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերաձգակ համբաւ

ԶԴՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԵՐԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով օրիգինալ

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քովը։ 387

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը

(20 Ռէֆեր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմքսն Ճանքարեան խան, Վօյվոտա փողոց թիւ 67

ԱԳԱ ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա Ամիր Եէնի խան, Գալաթիոյ Ղալաթիա

Գործակալ, Գոլոյոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի Ճամի հանդիպակայ փողոց, Օսմ. Նամակատան դիմաց

Դեր-գործակալ Գոլոյոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ Մարբուճճիլար, Զարչըլը խան, թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՄԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՇԵՆԱՒՈՐ

Ընդարձակ Հրդեհ, Կ. Գոլոյոյ և Օգիստոյի

Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր
Ալպանեան	1069	Գօմօ	1497	Գոզօ	1011	Մալմօ	724	Բօզարիթ	186
Գլէրթօ	2607	Գօնկօ	2906	Գրօսեօ	1695	Մարէնկօ	2273	Մարթօ	1118
Անէէլս	1541	Գաղօ	895	Հրդ	775	Մարգելլօ	3709	Ինդեօ	1735
Բիւրօզօ	2377	Ֆիւսօ	4311	Հիւսալիս	1581	Միքսուսօ	3557	Միլիոս	1198
Գոռանեօ	1822	Ֆօսինեօ	987	Հինաու	2730	Միլս	1057	Մրէզօ	1200
Գօրօսինեօ	1264	Ֆուլրօ	2233	Հորաչիս	3800	Մօնգէզելլս	1735	Բասսօ	1323
Գրանս	1076	Ֆրարօ	1713	Հանմէդ	595	Մուլիլս	3419	Բ. Գալլէզ	1546
Գրիլնօ	341	Ֆինեսօ	504	Իսանս	2354	Նէրօ	1032	Թարթօ	1327
Գրիֆֆալս	4431	Իպրօ	2484	Իսաոնիս	3540	Ոնեօ	4100	Թալնաս	1470
Գէյրօ	1671	Իլուսարաս	1520	Գիլնօ	1030	Սեբաչիս	4036	Թարքաս	487
Դալիրաս	1337	Իրազօ	1841	Գիլեօ	1058	Օրլանեսս	1535	Ցիլարիս	2439
Դամիլս	1346	Ֆիսաս	954	Քարլիս	2207	Բալլերօ	1627	Քասրս	1914
Դանգս	1094	Ֆինլանա	1323	Քարլիս	1700	Բաղս	510	Քաղս	1339
Զիրանեօ	3729	Ֆրանկնա	349	Լես	1053	Բիանեօ	1229	Վալենսիս	2299
Միսէրս	1834	Ֆրանկարս	4582	Լեքսանդ	3273	Բինտրաս	1628	Տեսս	1850
Գլիս	3697	Գալիլեօ	3060	Լիսլորնս	1643	Բաղս	1613	Քէրս	1200
Գօլոքսաս	4235	Դեսանս	1343	Լորենցս	3191	Բաղեա	1789		

Լորենցս շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հասեալ է։

Դիմել առ գործակատար Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ԲՐՕՍ

Թիւ 22—24, Գիւլիւք Մէյլէթ խան, Ղալաթիա 577

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾԻՒ ԻՋՈՒԱՆԹԸ

ԵԹԷ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չընողը, ծանր բեռան մը տակ կը ձնշուի, շնչափողերը կը խժլտան, և կուրծքը չի կրնար հանդիստ ընել։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍԲԻՐԻ ՍԻԿԱՌԷՏՆ ու ՓՈՇԵՒՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իլիւանքը, հաղն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻՐ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 497

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿԻ

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ տրանց, կանանց և տղայոց, այս տեղամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաեւ միշտ պատրաստ կը գտնուի ֆրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կապիչ և լաթէ կօշիկներ, Բօ-տը-Սիւէտ լուսարին, վիտէլա, կլասէ, այծի մորթ, քարտանոլ, և մետաքս, նաեւ զուս քիանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կտրով և պարզ կիսակօշիկներ։ Ճշմարիտ կտրոյով և քամով։ Ծանօթագրութիւնք կը կատարուին նաեւ տպու վրայ։ 592

Բարեթեւութիւն, տոկունութիւն եւ անմրձելի ամանութիւն

(Գալաթիոյ գլխաւոր գիրք, թիւ 15)

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ԲՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւնք

Դր. 3 16 Ուսէնա ժամ 4ին յետ միջօրէի։

Դր. 4 17 Իզմիր, Բիրէ, Էկերսանդրիա ժամ 10ին միջօրէին առաջ (Մանրամասնութիւն Էկերսանդրիա, Բոլա-Յոլու, Ֆոֆա, Գէյսէ եւ Գիրա)։

Դր. 5 18 Ուսէնա ժամ 10ին միջօրէին առաջ։

Դր. 5 18 Իզմիրլու, Սիրոս, Տամատ, Տանս, Գիրասան, Տրապիզոն, Գիրէ եւ Սամսուն ժամ 1ին յետ միջօրէի։

Հինգ. 6 19 Ուսէնա ժամ 4ին յետ միջօրէի։ 593

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՏՈՒՆ ՀԱՅԵՐԻՆԻՆ

(Լիզբոն), Գլասգոյ, Մարսիլիան) և Սև Ովկիանոս ելնող նաւերով

Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր
Ամազոն	3000	Բիրա	2500
Էնգա	3000	Նէրիա	1459
Թէյլաս	3000	Սանդրա	2350
Գանարիս	2000	Ալբա	2254
Լարա	3000	Էնգլիա	2000
Գրանդի	1000	Տոսքանա	1500
Տանրիա	2500	Արլէ	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՎԻՔՕԼ Ի ԸՆԿ

Ալէքսի խան

ՔԱՐԼ ՄՈՍ Ի ԸՆԿ.

194 Գ. Գէյրա Պարգա Լիմանաս

Հրատարակչ ՋԱՐԵՀ ՍՈՒՍԵՐԵԱՆՑ